

Så blev sprint en svenskgren

**Krigsbarnet Cronstedt och
"lillpojken" Svanteson
på väg mot de 90**

ORDFÖRANDEN HAR ORDET:

Samarbeta och ta vinter-OS till Norden!

Så har vi då upplevt de tredje raka olympiska spelen i Fjärran Östern, 7-8 timmar före oss i tidsräkningen. Bekväma tv-timmar för att följa de sporter som arrangerades eftermiddag och kväll i Kina.

Jobbigare att följa morgonhändelser i skidsporter och curling då väckarklockan ringde vid två-tiden på morgnarna. Så när dessa rader skrivs har man faktiskt lite jetlag men det mesta som tv-tittare har ju känts så trevligt med Sveriges bästa vinter-OS någonsin. Tänk 18 medaljer varav åtta guld och fem var av silver- och bronsvalör. Hjärtligt grattis Sveriges Olympiska Komité och suveränt jobbat ni ansvariga i de olympiska specialförbunden för curling, skidor, skidskytte och skridsko!

Peking-OS lägger vi till handlingarna och blickar fram emot 2026. Då var det ju meningen att vi skulle stå som värdar i Sverige, i Stockholm tillsammans med Falun och Åre. Men det ville inte IOC-höjdarna som valde Italien istället med Milano och Cortina som huvudorter. Det blir säkert bra. Där finns ju för det mesta mycket snö för skidgrenarna och is-sporterna håller ju till i fina inomhushallar. Dessutom är alpvärlden mycket trivsamt för tillresande publik och turister och den italienska maten i världsklass.

Nordamerika nästa – sedan Norden!

Men efter Milano/Cortina, vad händer till 2030? Finns några intressenter för vinterolympiska spel?

Det borde vara Nordamerikas tur och det är ju inte så länge sedan som Calgary

(1988) och Vancouver (2010) i Kanada och Salt Lake City (2002) i

USA hade spelen. Deras anläggningar används ju årligen för världsmästerskap och världscuptävlingar så man behöver inte bygga så mycket nytt. Fram med lite uppfräschning bara.

Jag hoppas hinna få uppleva en ny svensk kampanj för att få vinter-OS till Norden till exempel 2034. Samarbeta med Norge och användande av befintliga anläggningar i Stockholm, Åre, Oslo, Lillehammer och Hamar. Det blir ett mycket utspjutt olympiskt spel med vad gör det i moderna tv-tider? Peking-OS samlade nästan ingen publik på arenorna utan det handlade ju bara om ett se tävlingar och matcher i tv. Fansen kan ju ändå resa till de platser som bjuder på just deras favoritidrott. Så vänner i SOK och beslutsfattare. Kontakta våra vänner i Norge och diskutera framtidens vinter-OS!

Tack för nio trevliga år

Det här är min sista ledare i SOF Bulletinen. Vid SOF:s årsmöte 7 april avgår jag som ordförande efter nio år i SOF-styrelsen. Det har varit trevliga år men jag känner att jag inte längre är den ordförande som SOF ska ha i det fortsatta arbetet med olympisk historia och det spännande samarbetet med SOK i projektet Olympiahistoriska Vänner. Jag hoppas dock kunna vara med vid medlemsträffar och andra evenemang och SOF Bulletinens nummer ser jag fram emot att få läsa.

Tack för mig!

Håkan Sundström

SOF- bulletinen

Organ för Sveriges
Olympiahistoriska
Förening.

Bildad 3 mars 1986.
Nr 1 2022

(131 från start)

Redaktör och
ansvarig utgivare:

Sten Feldreich
sten.feldreich@
gmail.com

Layout: Tina

Danielsson Ord&Form

Tryck: KPH Uppsala

Nästa nummer
utkommer i slutet av juni.
Välkomna med bidrag
senast 1 juni..

Detta nummer innehåller

2	Ordförandens ord
<i>Håkan Sundström</i>	22	Krigsbarnet från Finland blev OS-gymnast för Sverige
<i>Håkan Sundström</i>
4	Från ploj och jippo till storsuccé
<i>Göran Löwgren</i>	27	Olympiska familjen
<i>Tommy Wahlsten</i>
7	”Tror att min teknik hade hade stått sig hyfsat ...”
<i>Sten Feldreich</i>	37	Avlidna olympier
<i>Tommy Wahlsten</i>
10	1936 fanns i alla fall inga yttrandeförbud ...
<i>Frank Östergren</i>	38	Knep & knäp
<i>Janne Andeen</i>
12	Några välbeställda herrartog första curlingmedaljen
<i>Göran Löwgren</i>	39	Stiliserat norrskén
<i>My Dalenbäck</i>
14	Medaljsuccé – men inte bästa OS
<i>Tommy Wahlsten</i>	40	Olympisk cocktail högt och lågt
<i>Göran Löwgren</i>
15	Femtio år sedan Sapporo 1972
<i>Göran Löwgren</i>	43	Medlemsnytt
<i>Birger Fält</i>
18	Svanteson kvalade 1948 och kom med i OS 1952
<i>Hans Brattberg</i>	44	Avgående SOF-basen får tid för curling igen
<i>Göran Löwgren</i>
		47	Så skapades SOF:s logga
		48	Årsmöteshandlingar
		56	Inbjudan till årsmöte

SOF:s styrelse

Föreningens adress:

c/o Håkan Sundström
se nedan

Ordförande:

Håkan Sundström,
Selmedalsvägen 72 III,
129 37 Hägersten
Tel: 08-88 68 17 (b); 070-347 44
28; E-post: hakan.sundstrom@
telia.com

Ledamöter:

Py Börjeson (sekreterare/ vice ordf)
Vansövägen 41, 125 40 Älvsjö
Tel: 08-99 18 65 (b); 076-110 66
22. E-post: pyborjeson@gmail.com

Sten Feldreich

 (redaktör)

Garvargatan 11,
112 21 Stockholm
Tel: 08- 618 56 34 (b);
070-763 10 53. E-post:
sten.feldreich@gmail.com

Birger Fält

 (kassör/medl.ansv)

Vetevägen 2, 145 68 Norsborg,
Tel: 08-53 17 03 03 (b),
070-575 74 23,
E-post: birger.falt@bredband.net

Göran Löwgren

 (bibliotikarie)

Radusallén 6
167 54 Bromma
Tel: 070-620 10 23
E-post: goranlowgren@icloud.com

Äcke Ohlsson

Blommensbergsvägen 178,
126 52 Hägersten
Tel: 0765-44 75 08,
E-post: aecke.ohlsson@comhem.se

Mats Taxén

 (klubbmästare)

Tre Kungars väg 3,
125 35 Älvsjö
Tel: 070-358 28 06.
E-post: mats.taxen@telia.com

SOK:s representant:

Vakant

SOF:s plusgiro 54 14 10 - 7 Årsavgift 2022: 250 kr.

Hedersmedlemmar:

Thord Eric Nilsson
Hjortronvägen 19,
831 62 Östersund
Tel: 063-512433 (b);
070-5124335; E-post: ThordEric.
Nilsson@mittmedia.se

Äcke Ohlsson

c/o Ragnarsdotter
Ringvägen 6,
117 26 Stockholm

Revisorer:

Thord Eric Nilsson
(adress se ovan)

Anders Johrén, Växlarevägen
77, 170 63 Solna, 08-83 92 91, E-
post: anders.johren@utbildnings-
ekonomi.se

Det var inte så länge sedan som sprintåkning på skidor mest sågs som ett spektakel. Annat är det nu. Under de gångna vinterspelen i Peking var det sprintåkarna som räddade den svenska längdåkningsäran. När förändringens vindar blåste var Carl Erik Stålberg i händelsernas centrum.

Från ploj och jippo till svensk storsuccé

Torgny Mogren deltog i den första teamsprinten i världscupsammanhang. Inget han lade på minnet, men i dag gläds han desto mer över Maja Dahlqvists och Jonna Sundlings sprintmedaljer.

Med toppositioner såväl i det svenska som internationella skidförbundet fick Carl Eric Stålberg navigera mellan två läger.

– Visst fanns det delade meningar, minns han. Generellt kan man väl säga att vi i Norden var skeptiska. Här fanns många som tyckte att sprint inte var skidsport på riktigt. I Mellanuropa ville man ha förändringar.

Tv-intäkter började vid den här tiden bli

en allt tyngre faktor. De fakta som FIS – det internationella skidförbundet – hade att ta ställning till var entydiga. Backhoppning var det stora, längdåkning tappade.

Skidsporten hade under 80-talet genomgått en revolution då skejtåkningen infördes. Nu var det masstart och sprinttävlingar som skulle anpassa längdåknningen in i 2000-talet.

– Jag kan ändå inte minnas att det före-

kom några djupare stridigheter. Må vara att åsikterna gick i sår, men det fanns en enighet kring att en modernisering var nödvändig. Vi prövade oss fram, ganska så försiktigt, säger Carl Eric Stålberg, som var ordförande i Svenska Skidförbundet 1996–2008 och vice ordförande internationellt under de tio första åren på 2000-talet.

Carl Eric Stålberg.

Stadskärnor lockade

Idén till sprintåkning var faktiskt svensk.

Bengt-Erik Bengtsson var racedirektör inom FIS och det var just han som kom på formerna för det som först kom att kallas knockout-sprint. Framför allt var det möjligheten att flytta in längdåkning centralt i städerna som lockade.

Åkarna var däremot inte särskilt förtjusta.

Den 3 februari 1996 kördes den första teamsprinten i världscupsammanhang.

Torgny Mogren var i par med Niklas Jonsson en av de startande. I Radiosportens dokumentär ”Den förhatliga sprinten” blickar han tillbaka:

– Jag har inga som helst minnen av själva tävlingen. Vi åkare såg det mest som ett jippo, berättar han.

Hur det slutade kom han heller inte ihåg. När det visar sig att Torgny och Niklas slutade på andra plats utbrister han förvånat:

– Oj då, då tog vi i alla fall världscup-pöng.

Bengt-Erik Bengtsson.

Medaljlös OS-premiär

År 2001 var sprinten för första gången med på VM-programmet. Året därpå var det dags för olympisk entré.

Det blev en blek svensk historia. Med ett undantag. En viss Björn Lind slutade på en fin men förarglig fjärde plats. Han skulle under de närmaste åren betraktas som en åkare utan riktigt vinnarkvalitet.

På startlinjen fanns flera andra som senare skulle komma att utmärka sig i grenen. Men varken Thobias Fredriksson, Lina Andersson eller Anna Dahlberg (senare Olsson) förmådde kvalificera sig till slutomgångarna.

– Jag var i början inte alls lockad av sprinten. Tyckte att tävlingsformen mest var en ploj och inte passade mig alls, berättar Anna i radiodo-

kumentären.

Andra på den olympiska startlinjen i Salt Lake-spelen var blivande Vasaloppskungen Jörgen Brink (24:a) och Anna-Carin Olofsson (Zidek), som fyra år senare skulle vinna OS-guld i skidskytte.

VM-guld och OS-succé

Snart nog blev det bättre fart på svenskarerna i sprintspåren. .

Vid VM 2003 stod Thobias Fredriksson överst på prispallen. Vid VM 2005 hade Emelie Öhrstig sin stora dag och på köpet blev det dubbelseger tack vare Lina Andersson. Och i herrklassen blev det ny medalj för Thobias Fredriksson, ett brons.

I Turin-OS var det just sprintåkarna som kom att bryta den arton år långa svenska guldturen i olympiska vintersammanhang. Lina Andersson och just, den till grenen en gång så skeptiska, Anna Dahlberg (Olsson) överraskade med att vinna teamsprinten. Halvtimmen senare blev det nytt svenskt guld genom Tobias Fredriksson och Björn Lind.

Den 14 februari 2006 är sedan dess ett magiskt datum i den svenska OS-historien. En början till en ny storhetstid i vinterolympiska sammanhang. Ett trenderbrott.

Björn Lind följde sedan upp med att i stor stil skutta hem också den individuella sprinten med Tobias Fredriksson som bronsman. Och efter det har de svenska sprintåkarna varit pålitliga medaljleverantörer i samtliga olympiska spel. I synnerhet tjejeerna.

Efter hand har statusen i skidkretsar också ökat. Stina Nilsson och nu Jonna Sundling har dessutom visat att sprintåkare också kan konkurrera på längre sträckor – guld-Stina tog ju i Pyeongchang-OS bronns på tremilen, och guld-Jonna var som fyra bästa svenska på samma distans nu i Kina.

Viktigt förstasteg

Carl Eric Stålberg, Bengt-Erik Bengtsson och andra som drev på införandet av kortlopp kan med rätta hävda att tiden gett dem rätt. Även radions skidexpert, Torgny Mogren, har insett tjustringen.

– Inte minst är sprintåkningen ett viktigt första steg för att locka ungdomar till sporten, betonar Stålberg.

En nog så viktig aspekt.

GÖRAN LÖWGREN

14 svenska OS-medaljer i sprintsidor

Björn Lind

Thobias Fredriksson

2006

Herrar

1. Björn Lind
3. Tobias Fredriksson

Lag herrar

1. Björn Lind/Thobias Fredriksson

Lag damer

1. Lina Andersson/Anna Dahlberg

2010

Lag damer

2. Charlotte Kalla/Anna Haag

Teodor Peterson

Emil Jönsson

2014

Herrar:

2. Teodor Peterson
3. Emil Jönsson

Lag herrar

3. Teodor Peterson/Emil Jönsson

Ida Ingmarsdotter

Stina Nilsson

Lag damer

3. Ida Ingemarsdotter/Stina Nilsson

2018

Damer

1. Stina Nilsson

Charlotte Kalla

Stina Nilsson

Lag damer

2. Charlotte Kalla/Stina Nilsson

2022

Damer

1. Jonna Sundling
2. Maja Dahlqvist

Lag damer

2. Jonna Sundling/Maja Dahlqvist

Jonna Sundling

Maja Dahlqvist

Björn Lind var överlägsen i Turin-OS 2006 och vann enkelt varje heat. I sprintfinalen kom Tobias Fredriksson, nummer 19, trea.

Foto: SOK

”Tror att min teknik hade stått sig hyfsat även i dag”

Björn Lind var skidåkaren som bröt Sveriges 18 år långa guldorka i vinter-OS-sammanhang, när han i karakteristisk stil stakade in som etta i den nya OS-grenen sprintstafett vid OS i Turin 2006.

–Min teknik hade stått sig hyfsat även i dag, säger Björn som följt OS-sändningarna från Peking.

Längdskidor och skidskytte har stått överst

på OS-menyn från Peking för Björn Lind, skidsprintern som triumferade med dubbla OS-guld för 16 år sedan. En prestation som gav honom titeln ”Årets manlige idrottare” på Idrottsgalan 2006 som världens bästa sprintåkare.

Skidsprint har blivit till en svensk paradgren sedan Björn Linds genombrott.

Hur har sporten förändrats?

–Allt utvecklas och går framåt, men det är

Björn Lind, 44, uppväxt i Riala, Norrtälje kommun.

Tävlande för Roslagsläna IF fram till 2001, därefter Hudiksvalls IF (2002 – 2009).

Säsongen 2005/2006 vann han sprintvärldscupen.

Vann sprintstafetten vid OS i Turin 2006 tillsammans med Thobias Fredriksson.

Följde upp med ett guld i den individuella sprinten som han vann överlägset.

Ingår i den exklusiva grupp skidåkare som tagit dubbla guld vid samma OS: Martin Lundström 1948, Sixten Jernberg 1964, Toini Gustafsson 1968, Ingemar Stenmark 1980, Gunde Svan och Thomas Wassberg 1984 och Gunde Svan 1988.

inga jätteskillnader mot när jag tävlade. Tror nog att min teknik hade stått sig hyfsat i dag.

– Jag ägnade mycket tid åt åkteknik och det gör de aktiva säkert nu också. Det handlar om att komma upp i stakåningen och få kraften ner i backen. Få med sig fart. Vi jobbade mycket med det. I dag sysslar åkarna säkerligen med många små tekniska detaljer på liknande sätt.

Både före och efter OS i Turin 2006 låg

Björn Lind stabilt runt topp tio i världen. Men just OS-året 2006 lyckades han pricka in formen och var ett snäpp bättre än alla andra säsonger.

Följande fyra säsonger i världscupen resulterade bara i en pallplats, i VM blev han fyra som bäst och i OS 2010 blev det en 19:e plats.

– Jag hade jobbat mot Turin-OS länge, och hade kanske inte riktigt hundra procent motivation de kommande åren. Det kan man se med facit i hand; att jag saknade någon procent, den som gjorde skillnad. Det tänkte jag inte på när jag var mitt inne i karriären, men så är det nog säkert. Jag saknade det där lilla extra som behövs för att bli bäst.

Är det något du ångrar när du ser tillbaka?

– Nja, det är nog många saker jag kunde ha gjort annorlunda som kanske hade gjort att jag skulle ha kunnat behålla den nivå jag hade under flera säsonger. Men samtidigt: Jag tycker egentligen inte att jag kan ångra någonting eftersom jag fick vinna sprintvärldscupen och två OS-guld.

Hur mycket tjänade du under skidkarriären?

– Klart att jag livnärde mig på skidåkning och tjänade pengar på den, men jag hade behövt åtta säsonger på raken på högsta nivå för att kunna luta mig tillbaka och vara ekonomiskt oberoende. Men jag klagar inte.

Så det rasade inte in sponsorpengar för OS-gulden?

– Jag hade inga agenter och som jag ser det har de ekonomiska förutsättningarna förändrats mycket de sista tio åren. Sponsorbiten har utvecklats fort.

Hur kom det sig att du blev sprintåkare?

– Ända sedan jag var liten och åkte skidor tyckte jag det var roligt att titta på tv på stafetter när det blev dueller och spurtstrider. Kampen man mot man tyckte jag var rolig. På den tiden var det ju i stort sett bara i stafetter dueller inträffade. I övrigt var allt annat individuellt och en kamp mot klockan, men det kom ju att förändras.

2011 avslutade Björn Lind sin elitkarriär och blev produktansvarig för sportkläder, bland annat skidkläder, hos Craft i Borås under tre år. För sex år sedan började han för ett svenskt företag som arrangerar sporthevent i Kina, Nordic Ways, med säte i Peking. Första året bodde han i sjumiljonsstaden Chanchung i nordöstra Kina och anordnade cykelevent, maratonlöpning och skidevent.

– Jag jobbar fortfarande för Nordic Ways, men coronapandemin har gjort att allt varit på paus i den branschen. Vi har kunnat arrangera några få event för lokala deltagare, men karantänsreglerna har gjort det omöjligt för mig att vara på plats.

I stället har Björn haft tid att lägga på husbygget som han och fru Caroline, 38, startat i Roslagen.

– Vi sålde vår lägenhet i Vasastan, Stockholm där vi bott i fem år och håller nu på att bygga hus en bit utanför Åkersberga.

Målet är att huset ska stå klart till sommaren.

– Jag har anlitat folk men jag är med och jobbar eftersom jag har tid och tycker det är kul.

Skidor blir det på fritiden när tillfälle ges.

– Svärföräldrarna har hus i Idre, så jag och min fru brukar vara där rätt ofta och då åker jag gärna skidor dagligen. Hemma i

Nu är det motionsspåret som gäller. Här tillsammans med Gordonssettervalpen Fanny. "En bra tränings- och jaktkompis," säger Björn Lind på bilden som togs förra året.

Foto: Privat

Roslagen åker jag också om det finns förutsättningar. Men jag är inte den som jagar runt i något konstsnöspår på någon kilometer bara för att få åka skidor, det gör jag inte.

I dag ligger OS-medaljerna nerpackade i förvaring och i det dagliga livet funderar Björn Lind inte så jättemycket på att han tog dubbla OS-guld.

– Nu är det många år sedan, men ju äldre man blir desto mer blir det nog att man tänker på det.

OS till varje pris – oavsett vilken regim som arrangerar. IOK har tappat omdömet och penninghungern lyser igenom, tycker SOF-medlemmen Frank Östergren, fd journalist på Aftonbladet där han skrev om sport i tv.

1936 fanns i alla fall inga yttrandeförbud...

Atleterna ska hedras. Men inte den olympiska rörelsen. De försenade sommarspelen 2020 borde ha ställts in – på grund av pandemin.

Vinterspelen 2022 borde aldrig ha hållits. Av politiska skäl, av humanitära, av medmänskliga skäl.

IOK och deras nationella filialer må kanske i begynnelsen haft idealism som ledstjärna, att kalla världens ungdom till tävlan, för att förena och lyfta det goda.

Hmm...

När spelen återupptogs efter båda världskrigen fick de besegrade nationerna inte vara med. Spelen har, som ni vet, en lång historia av politiskt ingripande, försök till påverkan, utnyttjande och vanligt fuffens som fusk.

MEN ATT GE VINTERSPELEN till Peking det var inget annat än att IOK gick i baklås.

Pandemin är en sak, med de mycket speciella förhållanden som det tävlats under.

Att hota deltagande atleter med represalier om dessa sa något negativt om Kinas politik, om Kinas behandling av olikänkande, arbetsläger, tvångsomskolning – att IOK, de nationella förbunden, ledare, tv-kanaler, media direkt sa nej, spelen ställs in.

I min värld finns det inte på kartan, som det nutida språkbruket lyder.

Det hänvisas så ofta till spelen 1936, men där fanns inget åsiktsförbud.

Till 1936 återkommer jag.

FÖRST 1969. Grekland styrdes av en militärjunta, landets internationella anseende var lågt, men ändå skulle där arrangeras EM i friidrott. Sveriges Television samt radion bojkottade EM, i protest mot juntan.

Året innan hölls OS i Mexiko City. Tidens svenska politiska klimat gjorde att tv sände Per Grevér till spelen. Han var en överrock till Sven "Plex" Petersson under invigningen, varje nation skulle ha sitt politiska betyg. Nu fick Per Grevér också göra lite nytta, han kommenterade kanot.

Vad som hände i Munchen 1972 det minns ni. Kanske kunde OS där ha tynat bort om IOK inte offrat Israel för spelens fortsättning. Minns det absurda när minnesceremonin var hållen och de behärskat allvarliga orden sagts, då började det åter tävlas. Först ut var tyngdlyftning, Mac Gänger kommenterade.

Sydafrika var paria i OS, så att de afrikanska nationerna bojkottade Montreal 1976 var logiskt efter att Nya Zeeland spelat rugby mot Sydafrika. Så här i efterhand kan man undra om Anders Gärderud tagit guld om de afrikanska nationerna varit med. Likaså kan undras om bojkottspelen

1980 och 1984, svenska medaljer i massor tack var väst- respektive östbojkott. Kalla krigen-spelen skakade om IOK och hade inte ett dryckesföretag rejält sponsrat Los Angeles 1984 var slutet nära.

Samma dryckestillverkare räddade även Los Angeles 1932 (visste ni att radion i USA bojkottade spelen för att man inte ville betala för sändningsrätten?).

1980, 1984 OCH FRAMÅT, OS hade sin charm, sin glädje och festen fanns där. Men ju närmare nutid vi kommit lyser IOK:s penninghunger igenom, ja den döljs inte alls utan det är spel till varje pris. Arrangerande länder ser spelen som gigantiska propangandatillfällen för den egna regimen, vare sig det är Putins machostil eller Xi Jinpings dröm om att bli en mer elak rorsman än Mao.

Kanske hade IOK inte något val när Peking fick spelen. ”There’s no business than showbusiness” är uttrycket och det är ju vad OS numera är: Underhållning.

Att en sändande tv-koncern som Discovery skulle yttra ett kritiskt ord om omskolningsläger, nej. OS för Discovery är underhållning, tittarsiffror, intagande av marknadsandelar och givetvis reklampengar. Då ingår i konceptet clownen i studion.

SVT kommer aldrig att kunna återköpa OS. Om, detta om, skulle även SVT göra om det till något ”Mello”-liknande.

Jag älskar gamla svartvita sportsändningar med en grymtande ”Plex”. Men nostalgi är en sak, nutid en annan.

JO, DET HÄR MED 1936, spelen som så ofta hänvisas till. Jo, de hölls i det nazistiska Tyskland, till en början under motstånd av Adolf Hitler. Det finns mängder med litteratur om de båda spelen.

USA var nära en bojkott, Garmisch och

Berlin rengjordes så antinazismen skulle synas, i Berlin återöppnades bögklubbar, i olympiabyn vandrade blonda tyskor kring på spaning efter ariska atleter från andra länder för att på partiets order föda vackra tyska barn, varje radiosändning till annat land avlyssnades och de skrivande korrespondenternas texter granskades.

Jo, hänsyn togs, brittiska BBC diskuterade länge om man skulle skicka Harold Abrahams som referent, han hade judiska anor. Nu fick han åka och gjorde på plats det bästa referat jag hört, det från finalen på 1500 m.

En annan britt på plats var Tommy Woodroffe, som refererade invigningen. Ett referat fyllt av hänfulla kommentarer, han tyckte alla tal var långa som han började tala om vädret och hur grönt gräset var och så ointresserad var han att han missade Hitlers invigningsord.

Vad gäller Hitler, här ska en myt punkteras. Han vägrade inte att gratulera Jesse Owens, utan han förbjöds helt riktigt av det olympiska protokollet att offentligt gratulera segrarna. Det tillkom IOK.

IDROTTENS ÖVERORGAN KAN påverka idrotten. Ishockey-VM framtogs Belarus, visserligen efter lång övertalning och kanske var det bara ett mindre förbund som agerade för en liten sport.

Politiskt har Lettland retat upp Kina genom att kalla Taiwan för Taiwan.

Om IOK hade kallat Kina för en diktatur hade det haft effekt. Men IOK:s kassaflöde kanske hade sinat.

FRANK ÖSTERGREN

Några välbeställda herrar tog första curlingmedaljen

Halva silverlaget från 1924: Karl Erik Wahlberg (49 år), Carl August Kronlund (58), Carl Axel Pettersson (49) och Johan Petter Åhlen (44).

Den svenska medaljtraditionen i curling går långt tillbaka i tiden. Sporten fanns med på programmet redan i Charmonix 1924. Fyra nationer var anmälda men sedan Schweiz dragit sig ur blev det bara tre.

Å andra sidan ställde Sverige upp med två olika lag i de två matcher som spelades.

Storbritanniens lag stod i särklass. Trots en lovande svensk start blev det storstryk med 38–7.

Mot Frankrike gick det bättre och det svenska laget lyckades vinna med 18–10.

Därmed blev det svenskt silver i den första olympiska turneringen. I och med att två uppställningar varit representerade utdelades också åtta medaljer. Att för fyra av spelarna vinna en silvermedalj utan att ha vunnit en enda match är ju en prestation i sig.

Erkändes officiellt 2006

Länge hävdades att curlingtävlingarna 1924 inte ingick i det officiella OS-programmet och därför skulle betraktas som en uppvisningssport. Nya uppgifter framkom senare att curlingen var lika fullvärdig som någon annan av OS-sporterna.

2006 kom också ett officiellt erkännande från IOK.

Vips kunde Sverige räkna in ytterligare en silvermedalj i OS-statistiken – och därtill åtta silvermedaljörer.

Må vara att samtliga i det läget var döda för länge sedan.

Carl August Kronlund skrev in sig i OS-historien som tidernas äldste vintermedaljör – 58 år och 155 dagar.

Hans lagkamrater var heller inga duvungar: 49-åringarna Karl Erik Wahlberg och Carl Axel Petterson och i sammanhanget unge Johan Petter Åhlen, 44.

Det är samme Åhlén som startat det framgångsrika affärsimperiet Åhlén & Holm med postorderförsäljning, tidningsförlag och varuhus.

”Gubbgänget” spelade i segermatchen mot Frankrike. Mot briterna fick den an-

dra uppställningen chansen. Det var heller inga direkta ungdomar, om än yngre. Ture Ödlund var lillpojken i sammanhanget, han skulle några månader senare fylla 30. Alderman här var Victor Wetterström, 43.

Hur det kom sig att Sverige skickade två lag?

SOF-ordföranden Håkan Sundström kan sin curlinghistoria:

– Svenska Curlingförbundet fick en inbjudan till tävlingarna. Deltagarna måste själva betala resa och uppehälle. Åtta välbeställda herrar visade intresse. Och då anmälde förbundet allihop.

– De fick släpa med sig egna curlingstenar på båt och tåg. Väl på plats fick curlarna själva göra i ordning banorna.

GÖRAN LÖWGREN

Snyggaste killen på isen?

MED EN AVSLAPPNADE stil, långt hår, tatueringar och färgglada skor var amerikanen Matt Hamilton, någon som verkligen stack ut på de olympiska curlingbanorna i Peking.

Förutom att spela en ofensiv curling i världsklass var han heller inte främmande för att uttala

Svenske Oskar är snyggast enligt amerikanske Matt Hamilton.

sig om det mesta.

Som det här om vem som var snyggast på de olympiska curlingbanorna.

– Oskar Eriksson är den snyggaste killen på banan

– det är det ändå inte många som kan säga emot.

Metoo någon?

GÖRAN LÖWGREN

Medaljsuccé – men inte bästa OS

Sveriges har aldrig tagit så många medaljer i ett vinter-OS som i Peking 2022. Totalt 18 medaljer, varav 8 guld.

Stor succé men långt ifrån vårt bästa OS sett till antal medaljer i förhållande till antal tävlingsgrenar.

Tommy Wahlsten har gjort en sammanställning som jämför resultaten.

I Peking kom Sverige 5:a i guldligan efter Norge 16 guld, Tyskland 12, Kina 9 och USA 8 (fler silver än Sverige).

Sverige blev 6:a i medaljligan med 18 medaljer, efter Norge, 37, ROK, 32, Tyskland, 27, Kanada, 26, USA, 25.

Sverige fick 39 medaljpoäng och kom 6:a i medaljpoängligan. Guld ger 3 poäng, silver 2 poäng och brons 1 poäng. Tabellen nedan jämför poängen för 2022 och 2018.

	Guld	Silver	Brons	2022 Poäng (3-2-1)	2018 Poäng (3-2-1)
1 Norge	16	8	13	77	81 (1)
2 Tyskland	12	10	5	61	69 (2)
3 ROC	6	12	14	56	27 (10)*
4 USA	8	10	7	51	49 (4)
5 Kanada	4	8	14	42	59 (3)
6 Sverige	8	5	5	39	34 (7)

*Olympiska Atleter från Ryssland

NATIONER

Under åren 1924–1952 ökade antalet nationer från 16 till 30.

Bästa placeringen för Sverige i medaljpoängligan: 1928: (3:a), 1932 (4:a), 1936 (2:a), 1948 (1:a).

Under åren 1956–1984 ökade antalet nationer från 32 till 49.

Bästa placeringen för Sverige i medaljpoängligan: 1956 (2:a), 1960 (5:a), 1968 (6:a)

Under åren 1988–2022 ökade antalet nationer från 57 till 91.

Bästa placeringen för Sverige i medaljpoängligan: 2006 (6:a), 2010 (7:a), 2014 (10:a), 2018 (7:a), 2022 (6:a)

GRENAR

Under åren 1924–1952 ökade antalet grenar från 16* till 22.

Bästa åren för Sverige antal medaljer/grenar			
	Medaljer	Grenar	Procent
1928	5	14*	35,7
1936	7	17	41,2
1948	10	22	45,5

Under 1956–1984 ökade antalet grenar från 24 till 39.

Bästa åren för Sverige antal medaljer/grenar			
	Medaljer	Grenar	Procent
1956	10	24	41,7
1960	7	27	25,9
1964	7	34	20,6
1968	8	35	22,9
1984	8	39	20,5

Från 1988–2022 ökade antalet grenar från 46 till 109.

Bästa åren för Sverige antalet medaljer/grenar			
	Medaljer	Grenar	Procent
2006	11	86	16,7
2014	15	98	15,3
2018	14	102	13,7
2022	18	109	16,5

FEMTIO ÅR SEDAN SAPPORO 1972

De tolfte vinterspelen var ingen höjdale för svensk del. I nationssammanräkningen blev det inte ens en plats bland de tio främsta – efter nationer som Västtyskland, Italien och – Finland.

GULDET. Ett guld blev det i alla fall, Sven-Åke Lundbäck var i särklass i 15 kilometersloppet. En välkommen framgång då ingen manlig svensk skidåkare lyckats ta OS-guld sedan Sixten Jernberg slutade.

Sixten var för sin del däremot inte särskilt imponerad. Distansen var för kort för honom.

I årsboken ”Sporten idag” konstaterades: ”Sven-Åke Lundbäck innehar förmodligen Sveriges fortast glömda olympiska guldmedalj. Det är inte alltid bara guld som räknas. I skidor måste det vinnas på de långa distanserna – om man är släkt med Gustav Vasa” fastslog Tore Nilsson.

Sixten såg inte Lundbäck som den kommande skidkungen. Han trodde mer på Thomas Magnusson och Esbjörn Ulvenvall (om någon minns honom).

Sven-Åke Lundbäck.

Sixten tyckte att OS-vinnaren Lundbäck var för tunn och vek. Efter 15 km-triumfen insjuknade ju Lundbäck och tävlade inte mer i OS.

Sixten Jernberg.

I ”Sporten idag” hänvisade Sixten till att han minsann tävlat framgångsrikt dagen efter att han haft 40 graders feber.

Bortglömt blev minsann inte Sven-Åke Lundbäcks guld. Så här hade den gode Tore Nilsson fel. Det kom att dröja ytterligare åtta år innan nästa svenska olympiska skidguld skulle komma. Också det på 15 kilometer för övrigt.

Skidkung måste Lundbäck definitivt betraktas som efter att i VM i Lahtis 1978 ha fyllt på prisskåpet med dubbla VM-guld. Då blev det dessutom en triumf i Sixtens smak: femminen!

SIXTEN HÄR OCKSÅ. I Sapporo blev det medalj också i skidskytte, den första sedan Klas Lestanders guld 1960. Lars-Göran Arwidsson knep bronset. Sixten Jernberg ingick nu i ledarstaben för skidskyttarna. Han hade dessutom engagerats av arrangörerna för att lägga den olympiska banan. Det ska han ha gjort så att det passade den svenske bronsmannen.

Några uppgifter om att Jernberg också ska ha påverkat skyttet förekommer inte.

FLER PÅ PALLEN. För svensk del blev det 1972 fyra medaljer. Två av dem fixade

skrinnarna. Hasse Börjes silver var den första (och hittills enda) på 500 meter. Göran Claeson tog brons på 1500 meter.

Vad är det för fel på tidens ungdomar? frågade sig en och annan vän av ordning. Tänk Sigge Ericson, Åke Seyffarth, Jonny Nilsson, Johnny Höglin, Carl-Erik Asp-lund, Göthe Hedlund, Örjan Sandler... Det var kraftkarlar det!

Karl Schranz.

Ard Schenk.

SPELENS KUNG. Holländaren Ard Schenk dominerade på skridskoovalen och vann tre guld. Ändå kanske han imponerade väl så mycket på sprintdistansen 500 meter. Där stöp han i starten, reste sig och åkte på ren ilska i mål på femte plats. Ards riktiga namn är Adrianus. Men det var det nog bara hans mamma som sa – om ens hon.

MEST KÄNDE. Den idrottare som globalt blev mest omskriven tävlade inte ens. Österrikaren Karl Schranz var en storfräsare i pisterna. OS i Japan var tänkt att fullända en lysande karriär.

Men när det framkom att Schranz gjort

kaffereklam – eller vad det nu var - slog IOK-presidenten Avery Brundage till med full kraft. Här skulle statueras exempel. Fyra dagar före spelens öppnande tvingades den trefaldige världsmästaren att åka hem. ”Amatörfrågan” var fortfarande glödhet.

SVENSK I PISTEN. ”Förste svensken att göra sig gällande i alpin skidsport” hette det om Manni Thofte. ”De som tidigare kämpat och i bokstavig mening fallit, har varit pionjärer. Han är den förste som kan bli en svensk Killy”.

Så blev det inte riktigt.

Manni Thofte var bara 18 år när han tävlade i OS och slutade på 27:e plats i störtloppet.

Två år senare började han i stället satsa på fotboll, blev svensk cupmästare och spelade i allsvenskan för AIK.

Manni Thofte.

SVENSKA I PISTEN. Sverige hade också med en kvinnlig utförsåkare. Lotta Sollander fick ständigt finna sig i att uppmärksam-

mas som Stig Sollanders dotter. Det var ju inte så konstigt när pappa varit med i tre OS och tagit slalombrons i Cortina 1956. Före tävlingarna laddade hon med hårtvätt och bildtidningen Se var på hugget. När det väl var tävlingsdags satsade Lotta allt hon hade. Det ledde visserligen till urräkningar i både slalom och storslalom. Men vaddå? Den som inget vågar vinner inget.

I slalom var det så många som 24 som inte förmådde fullfölja tävlingen. Så Sollander var i gott sällskap.

BÄSTA SVENSKA. Den främsta individuella placeringen för den kvinnliga delen av svensktruppen var 13:e plats på skidornas 10 km. Barbro Tano körde upp elva placeringar under loppets andra halva. Till stafetten var hon förkyld och kunde inte vara med. Birgitta Lindqvist (senare Vickström) kompletterade Eva Olsson och Meri Bodelid. Det slutade med det främsta svenska damresultatet: åttonde plats.

DEN SISTE AV SITT SLAG? Av alla skidsporter är av någon anledning nordisk kombination något som aldrig tilltalat det största riket i Norden. För 50 år sedan var i alla fall Sverige representerat i grenen. Men det ville sig inte för Sven-Olof Israelsson, vars pappa Sven hade tagit brons i kombinationen 1948. I hoppbacken blev det 39:e plats för Sven-Olof och totalt blott en 36:e-placering. Sedan dess har Sverige inte haft någon olympisk representation i grenen.

Två blågula medaljer finns i historien - förutom Den äldre Israelssons brons, ett silver för Bengt Eriksson i Cortina 1956.

STORA FÖRHOPNINGAR. Intresset för hockeyturneringen var extra uppskruvat.

Tre Kronor leddes efter alla år med rikstränaren Arne Strömberg nu av en karismatisk kanadensare. Billy Harris hade spelat massor med i säsonger i NHL och vunnit Stanley Cup.

Billy Harris.

Före OS gjordes en särskild tidningsbilaga bara om honom. Så stor var nyfikenheten.

Resultatmässigt blev det ingenting. Tre Kronor spelade flera jämna matcher, hade en del otur - men blev utan medalj. Slutet på Harris OS-äventyr blev extra snöpligt då det visade sig att han helt struntade i den för medaljerna helt avgörande avslutningsmatchen. När guldchansen var borta var inget något värt i hans värld. Till matchen mot Finland struntade han i förberedelserna och dök upp först i sista stund.

Kanadensaren var generellt uppskattad av spelarna i Tre Kronor. Men hans agerande i slutmatchen har solkat ned eftermälet.

– Jag tycker uppriktigt sagt att hans uppträdande var oförsvarligt, summerade Hans ”Virus” Lindberg senare. Ingen av oss behövde någon som bytte blöjor på oss, men när gruppen som mest behövde en stark ledare försvann han.

Billy Harris fick efter säsongen fortsätta tränarkarriären någon annanstans. Bland annat hamnade han en tid i Japan.

Han avled 2001.

Svanteson kvalade 1948 och kom med i OS 1952

”Simmare som kommer”, ”Lillpojken Lasse bland de stora kanonerna”. Det var rubriker i All Sport nr 5 1948.

Den då 15-årige Lasse Svanteson hade varit med i Landsortens vinnande lag på 4x200 meter mot Stockholm under våren.

Han hade simmat på 2.20, han kvalade till OS i London men fick ge sig mot de fyra europamästarna från Monte Carlo 1947: Martin Lundén, Per-Olof Olsson, ”Petter” Östrand och Olle Johansson.

Simmare som kommer.

Svenskarna slutade fyra i OS-lagkapen, en dryg sekund efter Frankrike. Historien upprepad sig i Helsingfors fyra år senare, men nu var Lasse Svanteson fyllda 19 och finalens startman.

Lasse hade 2.15,8 på startsträckan. Göran Larsson (1932–89) fortsatte med 2.10,4, ”Petter” Östrand (1930–80) 2.09,4 och Olle Johansson (1927–94) 2.11,2. Tillhoppa 8.46,8 – nytt svenskt rekord. Den franske 400-metersvinnaren Jean Boiteux spurtade ikapp svensken.

I försöken hade Rolf ”Tjoffen” Olander (f. 1934) simmat startsträckan. Det gjorde han på 2.17,7. Sluttiden var då 8.52,3.

Två i laget hade erövrat individuella bronsmedaljer. Göran Larsson och ”Petter” Östrand på 100 respektive 400 meter frisim.

Finalens startman – tillika SOF-medlemmen – Lars Svanteson är still going strong. Han har vuxit ifrån ”Lasse liten”. Han kallar sig Lars numera, fyller 90 i februari 2023 och har förblivit sin hemstad Borås trogen. Där är han VD för tjugo andra pensionärer som heller inte vill ge upp.

”Seniorhantverkaren” heter hans företag som hjälper till med snickerier, fasthetsskötsel, städning, hjälp i hemmet med ROT- och RUT-avdrag. Och så spelar han

Motstående sida: Lasse Svanteson 1948.

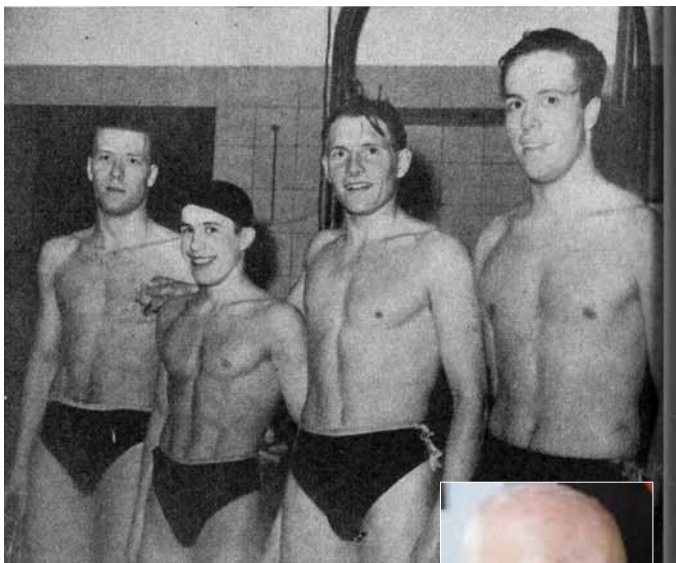
(Foto: All Sport.)

Till höger: "Lillpojken Lasse bland de stora kanonerna" i Landsortens vinnande lag. Från vänster Bror Ebbe Andersson, Lasse själv, Olle Johansson och Per-Olof "Petter" Östrand.

(Foto: All Sport.)

Ovan: Svenska finallaget på 4x200 m Från vänster Lasse Svanteson, "Petter" Östrand, Göran Larsson och Olle Johansson.

(Bild ur Glokar Wells "Olympiaden 1952").

golf – liksom Margareta, 81 sårbon sedan 22 år.

SINA BÄSTA RESULTAT nådde Lasse i en tävling under ett träningsläger i Monte Carlo 1955: 56,1 på 100 meter fritt och 2.06,1 på

200. Göteborgs-klubben S02 hade träningsläger i Monte Carlo.

– Jag anslöt mej för att få trä-

Lars Svanteson av i dag – VD och golfentusiast. (Foto: Hans Brattberg.)

na med europamästaren Göran Larsson, som bytt klubb. Det hölls en tävling där och jag vann för ovanlighetens skull över Göran.

Enligt All Sport simmade Göran på 57 blankt – nio tiondelar långsammare än Lasse.

När han inte fick åka till Melbourne året därpå gick då var det slutsimmat för hans del. Han tog jobb som handelsresande för Oscar Jacobsons kläder. Dock simmade han som motionär tills han blev pensionär.

Särskilda minnen från Helsingfors?

– ”Fredsängeln” under invigningsceremonin! Östrand och jag satt på läktaren, det regnade och vi skulle tävla dagen därpå. Pratade OS med Sven Jerring och Lennart Hyland och rörde mig fritt i olympiabyarna. Öststaterna hade sin egen. Där träffade jag Emil ”Loket” Zatopek, spelens okrönte kung med tre guld. Jag minns också brassen da Silva som satte världsrekord i tresteg med 16,22.

– Ingemar Johansson och jag åt frukost tillsammans flera gånger. Jag minns att han var mycket nervös inför finalen mot storvuxne Sanders.

LARS GLÖMMER FÖRSTÅS inte sina båda lagkamraters bronsmedaljer, allra minst 400 metersfinalen. Östrands överman Jean Boiteux firades av sin överlycklige pappa Gaston, 64 som hoppade i bassängen iförd kläder och basker.

Östrand tävlade sedan 1951 för IF Elfsborg. Samtidigt fick klubben en ungersk tränare Kalman Henszelman, en polospelare i OS 1948 som enligt Lars var fantastisk. Tre år i följd – 1951, 1952 och 1953 – vann Elfsborg SM på 4x200 meter. 1952 tävlade man i Kalmar med prinsessan Si-

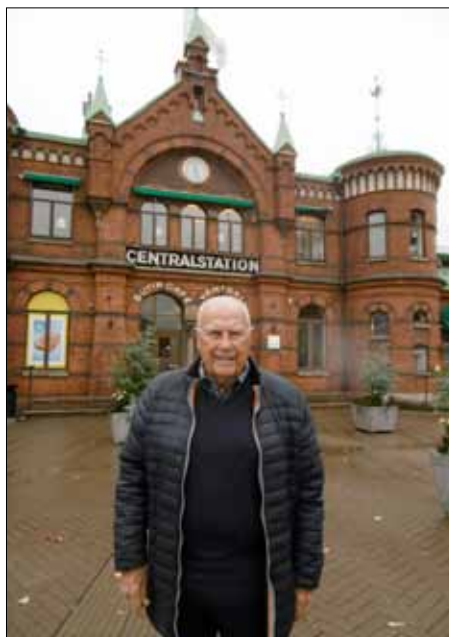
bylla som prisutdelare.

Elfsborg firade också lagtriumfer utomlands. Hamburg Wasserverks exklusiva vandringspris hamnade 1951 – efter fyra inteckningar – i Borås för gott. Lars tror att det är värt en halv miljon.

I Prestwick i Skottland 1951 simmade de i den längsta bassäng man någonsin tävlat i. Den mätte hundra meter!

Borås hade en fördel i förhållande till många andra städer: Boråsbadet en riktig simhall byggd 1939 med tjugofemmetersbassäng. Ett välkommet komplement till Ramnasjöns simstadion med dess femtiometers.

Under Lasses aktiva tid i bassängerna gällde det att komma under minuten på 100 meter fritt. Göran Larsson vann sitt OS-brons på 58,2.

Lars Svantesson framför Borås centralstation.

(Foto: Hans Brattberg)

Från starten på 4x200 m fritt. Lasse Svanteson på bana 6 – trea nerifrån. (Bild ur "Sommarolympiaden 1952" utgiven av Niloe)

NÄR DETTA SKRIVS ligger världs- och olympiska rekorden kring 47 sekunder. Sarah Sjöström har simmat 51,71. Hur förklarar han detta?

– Den stora skillnaden är förstås att vi var amatörer. Självt jobbade jag på kontor, tränade morgon och kväll och även på lunchrasten.

– Badbyxorna är av bättre material nu och sluter tätt.

– Vändningar? Vi gick ända in i kaklet. Dagens voltvändning sparar en sekund.

– Repet mellan banorna sluter tätt idag. Det blir inga svallvågor.

– Startpallarna? Nu kan man skjuta

ifrån, det kunde inte vi.

– Vattentemperaturen? I dag 28 grader.

LASSES BADBYXOR FRÅN OS-finalen hänger i en monter på golfklubbens restaurang, hans olympiska overall och kostym på Idrottsmuseet i Borås.

På Idrottsmuseet vårdas minnet av Lasses kusin tennisspelaren Sven Davidson (1928–2008) – amerikansk inomhusmästare 1954, fransk mästare 1957 som 1958 vann herrdubbeln i Wimbledon tillsammans med Uffe Schmidt.

Han föddes i Helsingfors, men endast sju år gammal skickades han till Sverige som krigsbarn två gånger efter ryssarnas båda krig mot Finland åren 1939–1944.

Tillbaka i Finland 1945 gick han med i Helsingfors Gymnastikklubb och inledde en idrottskarriär som förde honom till landslagsuppdrag i två länder, studier i USA och olympiskt deltagande i Rom 1960.

I höst, den 6 oktober, fyller vår SOF-medlem Jean Cronstedt i Trelleborg 90 år och kan se tillbaka på ett synnerligen innehållsrikt liv både som läkare och idrottsman.

Krigsbarnet från Finland blev OS-gymnast för Sverige

Jean hade bara gått några månader i första klass när Sovjetunionen angrep Finland och vinterkriget bröt ut.

– Tillsammans med mina två bröder skickades jag i januari 1940 till Sverige och hamnade hos en läkarfamilj i Örebro. Jag fick åka hem efter ett halvår men i juni 1941 skickades jag tillbaka till familjen i Örebro och stannade där till i augusti 1945, berättar Jean.

*Jean Cronstedt,
90-årsjubilerar i oktober.*

Var det i Örebro du blev intresserad av gymnastik?

– Vid ett tillfälle såg jag som tolvåring en utomhusuppvisning av Örebrogymnasterna, AGF, under ledning av Erik Lindén. Deras prestationer imponerade stort. Mycket möjligt, att mitt intresse för gymnastik grundlades där och då.

Tillbaka i Finland hösten 1945 gick Jean med i Helsingfors Gymnastikklubb som hösten 1946 startade en junioravdel-

ning. Elitgymnasten Olavi Rove anställdes som tränare. Rove kom sedan att ingå i Finlands guldlag vid OS i London 1948 då han också vann silver i hopp.

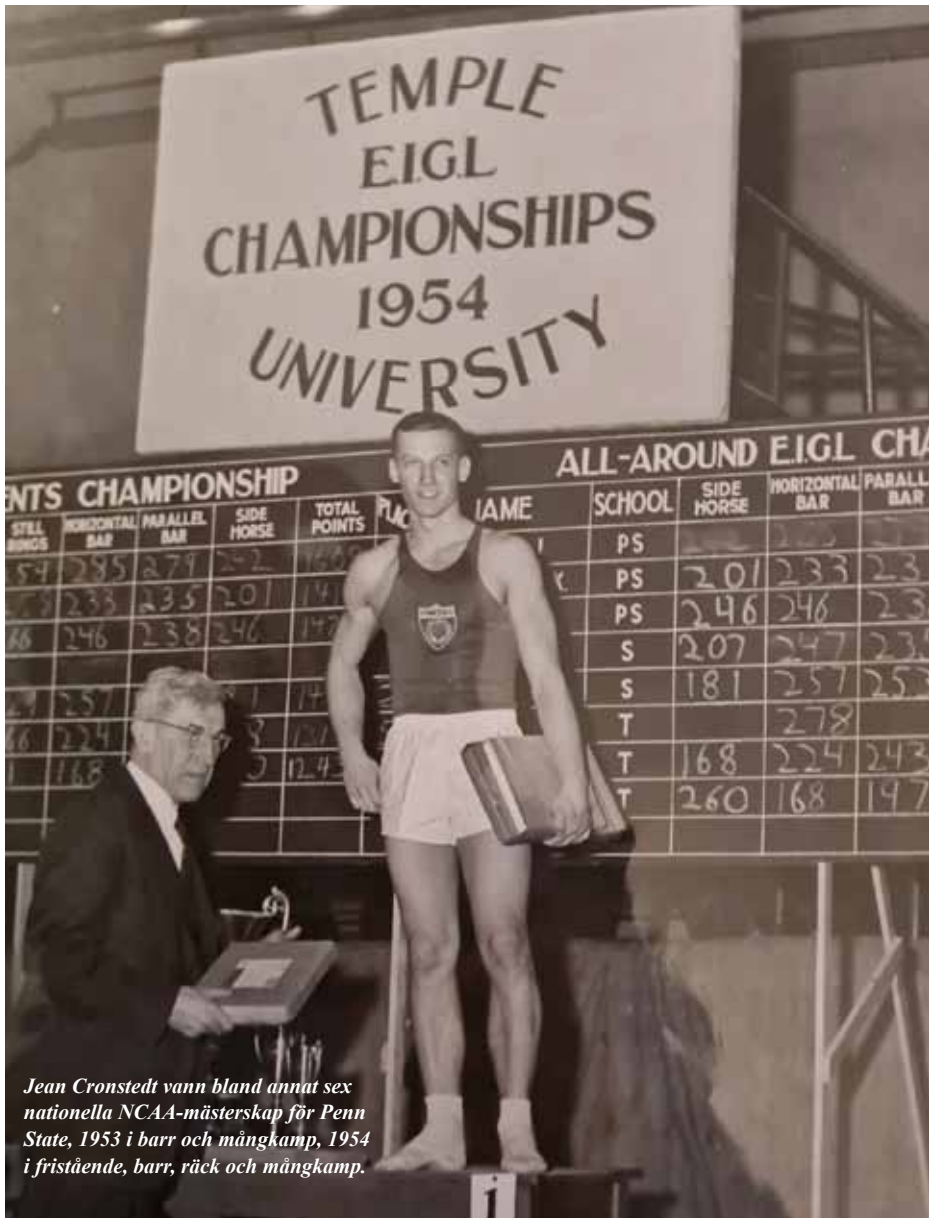
För Jean Cronstedt började träningen under Roves ledning ge resultat och framgångarna kom i gymnastiktävlingarna.

– Vid mästerskapen för Svenska Finlands Idrottsförbund i Vasa 1948 vann jag både B-klassen och juniorklas-

sen.

Sommaren 1949 deltog Jean Cronstedt och HGK-Junior för första gången i Lingiaden i Stockholm.

– Stockholms Gymnastikförening visade oss storartad gästvänlighet. Vi fick bland annat ha uppvisningar på Dramatiska teatern. Att inför fullsatt salong utföra övningar i fristående, ringar, barr och räck på Dramatens stora scen var i dubbel bemärkelse dramatiskt.

Jean Cronstedt vann bland annat sex nationella NCAA-mästerskap för Penn State, 1953 i barr och mångkamp, 1954 i fristående, barr, räck och mångkamp.

Hösten 1949 till USA

– Jag fick ett stipendium och hamnade i Mercersburg Academy, en internatskola i

södra Pennsylvania. Som i alla amerikanska skolor var idrotten en viktig del av verksamheten. Men gymnastik ingick inte

i utbudet. I stället snabbutbildades jag i simhopp från enmeterssvikten.

Men jag hittade en gammal men stabil barr i ett förråd och ombads att göra uppvisningsövningar på detta redskap i samband med matcher i amerikansk fotboll.

Men det blev en tävling i gymnastik för Jean i USA.

– Simmarcoachen anmälde mig till en stor skoltävling i Philadelphia strax före jul. Jag segrade i både barr och räck.

Tillbaka i Finland 1950 och studentexamen 1951 fick han brev från USA med erbjudande om stipendier och studier vid två olika universitet, Syracuse University i delstaten New York och Pennsylvania State College.

– Jag valde Penn State. Tränaren där, Gene Wettstone, hade varit ledare för USA:s gymnastiklag vid London-OS 1948. Jag utlovades fulltäckande stipendium vilket innebar gratis studier, kost och logi.

Vunna mästerskap

Det blev tre år vid Penn State, 1951–54. Studierna varvades med mycket gymnastik och tävlingar i lag mot andra universitet och militärhögskolor. Men också individuella mästerskap, både regionalt som nationellt.

– Jag vann åtta regionala EIGA-mästerskap och sex nationella NCAA-mästerskap. I barr och mångkamp 1953 och samt fristående, barr, räck och mångkamp 1954. Dessutom tre NAAU-mästerskap, fristående 1952, barr och räck 1954.

Sommaren 1952 arrangerades Olympiska spelen i Helsingfors.

– Våren 1952 hade jag blivit amerikansk mästare i fristående. Hela den sommaren arbetade jag på en restaurang i en segelklubb på Long Island. Det enda jag

fick se av OS i Helsingfors var några smalfilmsupptagningar, som Gene Wettstone hade gjort på plats. Bland annat av William Thoressons suveräna, guldvinnande fristående. Det var mycket inspirerande.

Medicinstudier

Under tiden i USA bestämde sig Jean att studera till läkare. Före hemresan till Helsingfors hade han sökt och blivit antagen till Hahneman Medical School i Philadelphia men han hade också sökt till Karolinska Institutet i Stockholm.

Innan han fått besked från Karolinska uttogs han att representera Finland vid VM i gymnastik i Rom. Det blev första och sista gången han kom att representera sitt hemland i idrott.

I stället blev det Stockholm och medicinstudier på Karolinska. Hemvist för idrotten blev Stockholms Gymnastikförening, SGF. Genom gymnastiken träffade han också Sofia flickan Gerd Peterson som tre år senare blev fru Cronstedt. Familjen har senare utökats med fyra barn och sju barnbarn.

Svenska landslaget

Jean Cronstedt fick svenskt medborgarskap och kom med i svenska landslaget. I de första Europamästerskapen i gymnastik någonsin, EM i Frankfurt am Main 1955, vann Jean tre silvermedaljer – i bygelhäst, fristående och räck – och kom sexa i mångkampen.

– Till OS i Melbourne 1956 blev Kurt Wigartz, William Thoresson och jag uttagna. Jag var i mitt livs bästa form men hade under vintern ådragit mig en fotledsfraktur. Som en konsekvens av detta överansträngde jag genom styrketräning en redan tidigare skadad armbågsled. Jag insåg att jag inte skulle kunna prestera bra och

OS i Rom 1960. Den svenska OS-truppen i gymnastik poserar vid den antika badanläggningen Termi di Caracalla: Fr. v: Henry Stenman, Jean Cronstedt, Stig Lindevall, Leif Koorn, William Thoresson, Kurt Wigartz och Bo Wirhed.

tackade därför nej till OS-biljetten. William vann där sin andra OS-medalj – silver i fristående.

OS i Rom

Men Jean blev olympisk gymnast. Efter SM-guld i mångkamp 1959 och samma år bronsmedaljör i räck vid EM i Köpenhamn uttogs han till Olympiska spelen i Rom 1960.

– Gymnastiktävlingarna vid OS i Rom 1960 genomfördes i den antika anläggningen Caracallas termer. Arrangörerna

hade lagt ned ett enormt arbete på att omvandla de mer än tvåtusenåriga ruinerna till en fungerande tävlingsarena. Man hade byggt upp ett stort podium och spänt ett plasttak över hela arenan. Några svenska framgångar blev det tyvärr inte. Själv gjorde jag min sämsta mångkamp någonsin.

Det blev ytterligare ett OS för Jean Cronstedt, fyra år senare.

– Som ledare för tre svenska gymnaster – Leif Koorn, Stig Lindevall och William Thoresson – deltog jag i OS i Tokyo 1964. Av 130 deltagare blev Leif 9:a i ringar,

Stig 15:e i barr och William 15:e i fristående. Således inga placeringar bland de sex bästa. Men, i den stenhårda konkurrensen, ändå fina placeringar. Japan vann lagguldets före Sovjetunionen och Tyskland. Individuell segrare i mångkampen blev för första gången en japan – Yukio Endo.

Till Sydafrika

I slutet av 60-talet blev det gymnastik i ett fjärde land och på en ny kontinent för Jean Cronstedt.

– Olle Areborn i Stockholms Gymnastikförening hade flyttat till Sydafrika och blivit ordförande i landets gymnastikförbund. På hans inbjudan ledde jag under några veckor 1966 gymnastikkurser på olika ställen i landet. Jag passade på att besöka några sjukhus och bland många läkare träffade jag den kände hjärtkirurgen Christian Barnard. Efter återkomsten till Sverige blev jag erbjuden en tjänst på medicinkliniken vid Universitetssjukhuset i Pretoria.

Familjen Cronstedt flyttade till Pretoria hösten 1967 och stannade fyra år i Sydafrika. Även där blev det gymnastiktävlingar.

– Som 38-åring vann jag mästerskapet i Norra Transvaal och blev trea i sydafrikanska mästerskapen. Då vi lämnade Sydafrika slutade min aktiva bana som gymnast.

Avslutade med doktorsavhandling

– Tjänstgöringen vid Universitetssjukhuset i Pretoria avslutade jag 1971 med en doktorsavhandling om flexibel gastroskopi. Opponent var den sydafrikanske läkaren Basil Hirschowitz, en av metodens största pionjärer. Vid denna tidpunkt fanns det i Sverige endast ett fåtal kollegor med motsvarande erfarenhet på endoskopins område. Mina nyförvärvade kunskaper

inom området kom därför att alltmer prägla min egen läkarverksamhet och att även, i stigande omfattning, efterfrågas. På sjukhuset i Bollnäs startade jag en Endoskopienhet. Sjukhuset där blev först i landet att genomföra fler gastroskopier än röntgenundersökningar av magsäcken.

I den nystartade Svensk Förening för Gastrointestinal Endoskopi var jag ordförande under några år i början av 80-talet. Till Lasarettet i Trelleborg blev jag rekryterad för att också här bygga upp en modern Endoskopienhet.

Bomber i Saudiarabien

– Tio år senare, 1989, blev jag rekryterad till King Faisal Specialist Hospital & Research Centre i Riyadh, Saudiarabien. Där nödgades Gerd och jag under Kuwaitkriget 1990–91 uppleva Saddam Husseins missilattacker. För Gerd var det första kriget, för mig var detta min andra upplevelse av krig. Men från de sju åren mitt i den saudiska öknen återvände vi helskinnade till Trelleborg.

– Sammanfattningsvis kom första delen av mitt liv att i hög grad präglas av gymnastiken. I motsvarande grad kom den senare delen att i stor utsträckning styras av endoskopin. De senaste två årtiondena har jag ägnat mycket tid och energi åt föreningen Sydsveriges Finska Krigsbarn, där jag sedan flera år är ordförande. Mina memoarer gav jag ut 2001. Finlands långa ödeskamp 2010, sjunde upplagan 2016.

HÅKAN SUNDSTRÖM

EFTER MATERIAL FRÅN JEAN
CRONSTEDTS ARTIKEL I "JULGRISEN",
HELSINGFORS GYMNASTIKKLUBBS
JULTIDSKRIFT 2021
SAMT INTERVJU VIA MAIL.

Den olympiska familjen

Tommy Wahlsten

Jubilarer i april – juni 2022

2 april: Hans-Erik Larsson, Lönsboda, 75 år. Han föddes i Mora 1947 och tävlade i skidor för IFK Mora när han var med i Sapporo 1972. Där fick han tävla på 50 km och av 40 startande körde han in på en fin 11:e-plats, näst bäst av svenskarna. Det var Norges dag och Pål Tyldum vann 15 sekunder före Magnar Myrmo. Sensationen i loppet var Werner Geeser från Schweiz – tränad av Morasonen Lennart Olsson – som var i ledning i fyra mil men som till slut kom 6:a. Lars-Arne Bölling blev 7:a, Tord Backman 13:e och Gunnar Larsson 20:e.

2 april: Lennart Fagerlund, Uddevalla, 70 år. Lennart föddes i Nässjö 1952 och tävlade i cykel för Tidaholms CA när han var med i OS i München 1972, med startnr 324 på axeln, kom 41:a i landsvägsloppet som hade 163 startande. Hennie Kuiper, Holland, vann och Lennart och Sven-Åke Nilsson (43:a) var båda 2,36 efter. Bernt Johansson och Leif Hansson bröt loppet efter att varit inblandade i en vurma. Lennart var också med i lagtempolaget som kom 5:a på tiden 2.13.36,9. I laget körde också Tord Filipsson, Leif Hansson och Sven-Åke Nilsson. Sovjet vann på 2.11.17,8 före Polen, Belgien och Danmark. 35 nationer startade och Holland som var trea i mål diskvalificerades för doping.

3 april: Irma Johansson, nu

även Öberg, Kalix, 90 år. Irma föddes 1932 i Börjelsbyn, Kalix, och tävlade i skidor för IFK Kalix när hon var med i OS i Cortina 1956. Hon kom 7:a på 10 km efter en bra avslutning och hon var med i stafettlaget 3x5 km som tog brons. Irma körde startsträckan och Anna-Lisa Eriksson mellansträckan innan Sonja Edström gjorde en stark sista sträcka där hon tog in större delen av Finlands och Sovjets försprång. I Squaw Valley 1960 blev hon 8:a på 10 km och ingick i stafettlaget som nu tog GULD. Här gjorde Irma en mycket stark startsträcka som hon vann med en minut och 24 sekunder före Sovjets Radja Jerosjina som tvingats byta en skida efter ett fall. Britt Strandberg och Sonja Edström-Ruthström höll undan och Sverige slog tvåan Sovjet med över 40 sekunder.

Bonusinfo: Först efter att Irma blev klubbkamrat med Sonja Edström i Luleå utvecklades hon mycket starkt (de tog bland annat ett SM-guld i stafett tillsammans). Hon tog OS-brons i stafett redan 1956 men guldet i samma gren fyra år senare var givetvis toppen på karriären. Irma körde startsträckan och när fältet efter cirka 300 meter svängde in i

skogen, trasslade ryskan Radja Jerosjina in sig i sina egna skidor, gick omkull och bytte senare ena skidan. Irma såg då sin chans och gav allt, ryskan stressade och blev efter ett tag fullpumpad med mjölksyra, vid växlingen var ryskan distanserad med 1.24 minuter. Guldet var därmed i praktiken säkrat. Efter målgång anklagades (sovjetskat protest) Irma för att ha orsakat det ryska fallet. Det tog ett dygn innan en film helt kunde fria henne från anklagelserna. Men det hjälpte inte. Hon hade då redan tagit så illa vid sig att hon tappade lusten för att tävla. Hon åkte bara en tävling efter detta, ett lopp hemma i Luleå. Irma studerade under hela sin aktiva period och började senare jobba som trädgårdsmästare. Hon tog även VM-brons i stafett 1958. KÄLLA: Olympiaboken

3 april: Jens Öhling, Nyköping, 60 år. Jens föddes 1962 i Nacka och den eleganta snabbskrinna- ren var med om att ta hem två OS-brons, 1984 och 1988. Bästa turneringen var den i Sarajevo, då han tillsammans med Per-Erik Eklund och Peter Gradin bildade lagets bästa kedja. Jens noterades för åtta poäng (fyra mål). Öhling stod för Tre Kronors enda mål i matchen mot Västtyskland. Resultatet, 1-1, öppnade vägen till spel om medaljerna. Totalt gjorde stockholmaren i Tre Kronor 35 tävlingsmatcher (6 mål) och 80

övriga landskamper (11). SM-guld med Djurgårdens IF 1983, 89, 90 och 91. 632 elitseriematcher för Djurgården (1979–97) och Södertälje SK (1997/98), 409 poäng (207 mål). KÄLLA: Olympiaboken

4 april: Bengt-Olov Almstedt, Stenungsund, 80 år. Bengt-Olov föddes i Örebro 1942 och tävlade i simning för Örebro SS när han var med i OS i Rom 1960. Han kom på 20:e plats i ryggsim 100 m på tiden 1.05,9 (svenskt rekord) och var också med i försöken och förde Sverige till final på 4x200 m frisim (8.30,6). I finalen ersattes Bengt-Olov av Sven-Göran Johansson och Sverige kom där 6:a (8.31,0). Övriga i laget var Lars-Erik Bengtsson (se 28 maj nedan), Bengt Nordvall och Per-Ola Lindberg.

4 april: Kjell Nilsson, Karlskoga, 60 år. Kjell föddes i Örebro 1962 och tävlade i cykel för Örebrocyklisterna när han var med i OS i Los Angeles 1984. I linjeloppet, som kördes i 35-gradig hetta, kom han på plats 30. 80 man bröt loppet som kördes som varvlopp 12x15,85 km. Vann efter spurtstrid gjorde Alexi Grewal, USA och Kjell var 11,46 efter i mål. Övriga svenskar i loppet var Per Christiansson (14:e – 4,10 efter), Lars Wahlgvist (26:a – 11,46 efter) samt Stefan Brykt (32:a) på samma tid som Lars och Kjell.

5 april: Kjell-Åke Nilsson, Sunne, 80 år. Kjell-Åke eller Sörmarkar'n som han kallades föddes i Östmark 1942 och tävlade för Sörmarks IF i höjdhopp när han var med som 18-åring i OS i Rom 1960. Där klarade han kvalhöjden 2 m och gick till final där han slutade 7:a på 2,03. Sjavlakadze, Sovjet, vann på 2,16 och Stig Pettersson var 5:a på 2,09. Fyra år senare, i Tokyo, tävlade han för IFK Sunne och nu kom han 6:a på 2,09 (tog 1,95–2,00–2,03–2,06 och 2,09 i

första hoppet). Tvåan från Rom, Valerij Brumel, Sovjet, vann nu på 2,18 och Stig Pettersson var 4:a på 2,14. Kvalgränsen för att komma till final var denna gång 2,06 och den klarades av 20 hoppare varför finalen tog över fem timmar att genomföra.

5 april: Thomas Lundqvist, Värmdö, 75 år. Thomas är född i New York 1947 och tävlade i segling för SS Kaparen i Kungsbacka när han var med i München-OS 1972. I seglingarna i Kiel kom han 5:a i finnjllo-klassen. Just den klassen hade stora problem med de lätta vindar som rådde då deras bana låg längst in i bukten. I sjätte seglingen kom bara fyra av 35 båtar i mål inom tidsramen och en av de fyra, östtysken Schröder, blev diskad för att vickat fram båten på ett regelvidrigt sätt. Thomas (som var världs- och europamästare), känd som hårdvindsseglare, vantrivdes med de varma och lätta brisarna. Guldet vanns av fransmannen Serge Maury.

5 april: Arne Claesson, nu Danner, Nacka, 65 år. Arne föddes i Stockholm 1957 och spelade där vattenpolo för PK Hellas/Neptun när han var med i Moskva 1980 där Sverige kom 11:a. För första gången sedan 1952 fanns ett svenskt vattenpololag med i OS – en plats man fick efter många avhopp av OS-bojkottande nationer. Arne (med nr 11 på badmössan) var reservmålvtakt bakom ordinarie målvtakten Anders Flodqvist (nr 1 på mössan). Se även Gunnar Johansson, 20 maj nedan.

8 april: Thommy Abrahamsson, Falun, 75 år. Thommy, född i Umeå 1947, var back i ishockey, i Leksands IF och i Tre Kronor i Sapporo 1972 då Sverige kom 4:a. Thommy spelade samtliga sex matcher (se resultaten här nedan under tvillingbror Christer). Ett mål fixade Thommy, 2–0 mot

USA efter 6.28 i första perioden. Thommys backkompisar var i tur och ordning: Thommie Bergman, Kenneth Ekman samt Kjell-Rune Milton i de fyra sista. Silvermedaljen var kanske inräknad och det hade räckt med oavgjort i sista matchen mot Finland. Sverige var i ledning, 2–1 och 3–2 men i sista perioden vände Finland matchen och efter en ödesdiger utvisning på ”Stisse” Johansson gjorde Finland segermålet genom Mononen när fem minuter återstod. Sovjet, med 20-årig Vladimir Tretjak i målet, vann guldet – USA blev tvåa.

8 april: Christer Abrahamsson, nu Abris, Leksand, 75 år. Christer, också född i Umeå 1947, var ishockeymålvtakt i Leksands IF och i Tre Kronor i Sapporo 1972 då Sverige kom 4:a. Christer och Leif ”Honken” Holmqvist delade på målvaktssysslan och stod tre matcher var: Här resultaten: Jugoslavien i kval 8–1, USA 5–1, Sovjet 3–3, Polen 5–3, Tjeckoslovakien 1–2, Finland 3–4. Sovjet vann guldet men var illa ute mot Tre Kronor i Makomanai-stadion i Sapporo. Christer storspelade i målet och Billy Harris, vår förbundskapten, använde fyra kedjor, ovanligt då. Alla offrade sig helt och ett segermål för Sverige var nära i slutet. Christers räddningsprocent i den matchen var 93% – Tretjak hade 92,3 %.

8 april: Stefan Sjöstrand, Helsingborg, 60 år. Stefan föddes i Stockholm 1962 och tävlade där

i boxning för Narva BK när han var med i OS i Los Angeles 1984. Han boxades i klassen lätt welter-vikt (-63,5 kg) och vann där mot Lahmar, Marocko, i första matchen som domaren stoppade 1.02 in i andra ronden. I åttondelsfinalen förlorade Stefan på poäng mot rumäna Mircea Fulger som sedan slutade som bronsmedaljör. Vann klassen gjorde Jerry Page, USA

8 april: Helena Peterson, Stockholm, 60 år. Helena föddes i Enskede 1962 och tävlade i simning för SK Neptun i Stockholm när hon var med i OS i Moskva 1980. Helena simmade i lagkapslaget på 4x100 m frisim i försöksheatet ihop med Carina Ljungdahl, Birgitta Jönsson och Tina Gustafsson och medverkade där till att Sverige gick till final som tvåa på 3.52,22. I finalen ersattes Helena och Birgitta av Agneta Mårtensson och Agneta Eriksson och Sverige simmade in som tvåa på tiden 3.48,93. DDR vann på 3.32,71. Helena och Birgitta fick ingen silvermedalj. 1984 ändrades reglerna på så sätt att även de som medverkade i försöksheatet i lagkapp fick medalj. Statistiskt kan alltså Helena räknas sig som OS-tvåa i lagkapp.

13 april: Håkan Bengtsson, Stockholm, 80 år. Han föddes i Karlskrona 1942 och tävlade i simning för Stockholms-Polisens IF när han var med i OS i Rom 1960. Han deltog i 200 m fjärlisim där han kom på delad 16:e plats med tiden 2,25,0 (nytt SR). Då 16 simmare gick till semi fick Håkan simma om mot tysken Bachman som tog semifinalplatsen med tiden 2.23,1 mot Håkans 2.25,1.

15 april: Bengt Gingsjö, Tyresö, 70 år. Bengt föddes i Göteborg 1952 och tävlade där i simning för S 02 när han var med i OS i München 1972 och i Montreal 1976. Sammanlagt deltog han i åtta tävlingar, 1972 (400 m frisim och medley, 1.500 m frisim och

lagkappen 4x200 m frisim) och 1976 (400 m frisim, 200 m frisim samt i lagkapperna 4x100 m medley och 4x200 m frisim). Placeringarna blev i tur och ordning: 6:a, 6:a, 4:a, 4:a – 28:a, 27:a, 11:a och 7:a. Fyra finalsimningar 1972 imponerade och 20-årig Bengt hade innan OS tränat i USA. I försöksheatet (det andra) på 400 m i München satte Bengt olympiskt rekord med 4.06,6. I finalen kom Bengt 6:a på 4.06,75 efter att segraren amerikanen, 16-årig Rick Dermont, tre dagar efter finalen diskvalificerats för doping (astmamedicin). Nu gick segern i stället till Bradford Cooper, Australien, på 4.00,27. I finalen på 1.500 meter tre dagar senare satte Bengt nytt europarekord 16.16,01 (en sänkning av personbästa med nästan 15 sekunder) och han var "bara" sju sekunder från bronset.

17 april: Lena Möller, Landskrona, 65 år. Lena föddes i Norrköping 1957 och tävlade i friidrott för Malmö AI när hon var med i Moskva 1980. Där ingick hon i det svenska stafettlaget på 4x100 m som fick springa final direkt då bara åtta nationer ställde upp p g a bojkotten. Linda Haglund sprang första sträckan och var i ledning när Lena tog över pinnen på bana 5. Strax innan nästa växling där Ann-Louise Skoglund väntade fick Lena oturligt en sträckning och tvingades bryta. Helen Pihl vid sista växlingen väntade också förgäves på stafettpinne och hon fick se Östtyskland springa hem guldmedaljen på 41,60 – halvsekunden före Sovjet.

17 april: Thomas Nyberg, Solna, 60 år. Thomas föddes i Svängsta 1962 och tävlade i friidrott för KA 2 IF i Karlskrona när han var med i OS i Los Angeles 1984. Han sprang 400 m häck på 50,47 i försöksheatet men det räckte inte för avancemang. Även Christer Gullstrand blev utslagen i

försöken (51,27). Thomas var också med i långa stafettlaget som gick till semifinal efter 3.07,32 i försöksheatet. I semifinalen blev tiden 3.09,40. Förutom Thomas ingick Tommy Johansson, Eric Josjö och Christer Gullstrand i laget.

19 april: Marie-Louise "Midge" Hamrin, Västra Frölunda, 65 år. Midge som nu har sitt smeknamn som tilltalsnamn är född i Västra Frölunda 1957 och hon tävlade i friidrott för IK Vikingen, Göteborg, när hon var med i Los Angeles 1984 där hon kom 18:e i maratonloppet på tiden 2.36,41 (av 50 startande kom 44 i mål). Det var maratondebut i OS för damerna – ett lopp på 42.195 meter. I OS 1928 ansågs 800 meter vara för långt för damer och ströks ur programmet för att inte återkomma förrän 1960. Hemmanationens Joan Benoit öppnade hårt direkt efter starten i Santa Monica och höll ledningen i mål där hon fick tiden 2.24,52 – halvannan minut före Norges Grete Waiz.

20 april: Bo Jansson, Uppsala, 85 år. Bo föddes i Uppsala 1937 där han tävlade för F 20 IF i Modern femkamp. Han var med i OS 1964 i Tokyo och 1972 i München. 1964 kom han 8:a och ingick i det svenska lag som kom 4:a. I laget ingick också Rolf Junefelt och Hans-Gunnar Liljenwall. Bo red terrängritten felfritt, kom på 16:e plats i fäktingen och sköt 184 poäng. Bo vann sedan simningen (3.45,2 på 300 m) före de två andra svenskarna och i terränglöpningen kom han 10:a. Ference Török vann individuellt guld och hans

Ungern slog Sverige med 117 poäng i kampen om lagbronset. 1968 i Mexico City var Bo med som reserv och 1972 kom han 24:a individuellt och 5:a i lag tillsammans med Björn Ferm (6:a ind.) och nämnde Liljenwall (25:a). Svagt skytte kostade nog bronset – 130 poäng skiljde upp till trean Finland.

28 april: Sten Sjögren, Södra Sandby, 65 år. Sten är född 1957 i Lund och spelade där handboll för Lugi när han var med i landslaget i Los Angeles 1984 och i Seoul 1988. Båda gångerna kom Sverige 5:a. Sten spelade fem av sex matcher 1984 och gjorde 18 mål, 1988 spelade han fyra av sex matcher och gjorde sex mål varav två på straff. Här Sveriges matcher med Stens mål inom parentes: Sydkorea 36–23 (spelade ej), USA 21–18 (3), Västtyskland 17–18 (1), Danmark 19–26 (0), Spanien 26–25 (7), Island 26–24 (7) och 1988, Algeriet 21–18 (1), Sovjet 18–22 (0), Island 20–14 (sp ej), USA 26–12 (3), Jugoslavien 21–25 (2), Tjeckoslovakien 27–18 (sp ej). I matchen mot Spanien 1984 var Sten riktigt het – förutom de sju målen i segermatchen var han också utvisad två gånger. Jugoslavien vann guldet 1984 och Sovjet 1988.

1 maj: Kjell Lutteman, Solna, 85 år. Kjell föddes i Stockholm 1937 och tävlade där i bobåkning för BK Sankt Erik när han var med i OS i Innsbruck 1964. Han var styrman i tvåmansboken, med Heino Freyberg som bromsare, som kom 12:a och han var också med ett åk i fyrmansboken som kom 11:a. Övriga i boken var Kjell Holmström, Carl-Erik "Jätten" Eriksson och Valter Aronsson. Freyberg fanns med i de tre andra åken (av totalt 4) i den boken.

1 maj: Jörgen Sundqvist, Tystberga, 60 år. Jörgen föddes i Arvidsjaur 1962 och tävlade för IFK Arvidsjaur när han var med i

storslalom i Sarajevo 1984 och i Calgary 1988. 1984 utgick han (och Johan Wallner) i det första åket och bäste svensk blev Niklas Henning (18:e). Vann gjorde överraskande Max Julen, Schweiz. Ulf Emilsson från Sverige hade stakat åket med 56 portar. 1988 kom Jörgen 22:a (2.12,11) av 117 startande varav 69 fullföljde. Alberto Tomba, Italien, vann på 2.06,37, Johan Wallner kom 16:e (2.11,30) och Jonas Nilsson 21:a (2.11,98). Ingemar Stenmark åkte ur i andra efter att ha legat nästan sekunden efter Jörgen (1.07,68) efter första åket. Banan vid Nakiska vid Mount Allen, som var något kort, mätte 1.175 meter och höjdskillnaden var 369 m.

2 maj: Dan Glans, Tyringe, 75 år. Dan, född i Tyringe 1947, tävlade i friidrott för IFK Helsingborg när han var med i Montreal 1976 i det för oss svenskar så minnesrika hinderloppet på 3.000 m – onsdagen den 28 juli. Dan och Anders Gärderud hade tre dagar tidigare klarat sig till final med glans – Dan som trea i sitt försöksheat på 8.23,73. Finalen med 12 man innehöll fart och dramatik från början till slut och Dan var bra med i loppet men passerades på upploppet av Euan Robertson, Nya Zeeland, och slutade 7:a på tiden 8.21,53. En tid som hade givit guld i samtliga tidigare 12 hinderlopp i OS sedan grenen kom med 1920. Vem som vann guldet? Ja det hade kanske här räckt att ange

segertiden, världsrekordet 8.08,0 för Anders Gärderud.

2 maj: Urban Lennartsson, Solna, 60 år. Urban föddes i Stockholm 1962 och representerade belgiska klubben VC Konings i Zonhoven när han var med i volleyboll 1988 i Seoul. Sverige inledde strålande och slog hemmalaget Sydkorea i en femsetsrysare 10–15, 5–15, 15–12, 17–15, 15–4). Efter tre matchbollar emot i fjärde set vann svenskarna sista överlägset. Övriga matcher: Sovjet 0–3, Italien 2–3, Brasilien 1–3, Bulgarien 3–0, Holland 2–3 och Frankrike 3–2, gjorde att Sverige kom 7:a i sin OS-debut. Urban, i tröja nr 2, spelade alla matcher utom den mot Holland.

3 maj: Ulf Åkerblom, Åkersberga, 65 år. Ulf, född i Söderhamn 1957, tävlade för Djurgårdens IF när han var med i fyrmansboken i Sarajevo 1984. Där fanns också klubbkamraterna, styrman Carl-Erik "Jätten" Eriksson i sitt sjätte och sista OS, dubbelolympiern (även med i sommar-OS 1984) Tommy Johansson (nu Björnquist) och Nils Stefansson. Förhoppningarna fanns om en mittenplacering men det blev till slut bara plats 21 av 24 startande. Tiden var 3.27,07 på de fyra åken att jämföras med Östtysklands segertid 3.20,22. De tre som Ulf & co besegrade kom från Kinesiska Taipei (Taiwan), Jugoslavien (andraboken) och Japan.

4 maj: Lennart Dahlgren, Stockholm, 70 år. "Hoa-Hoa" är född i Stockholm 1952 och tävlade för Stockholms AK när han var med i tyngdlyftning i OS i Montreal 1976. "Hoa-Hoa" kom 11:a i klassen tungvikt (-110 kg). Sedan bulgaren Hristov efter spelen blivit diskvalificerad för doping gick segern till Zajtsev, Sovjet som lyfte 385 kg (ryck 165 och stöt 220) och bara vägde 107,95 kg. Tvåan som lyfte lika

mycket vägde drygt ett kilo mer. "Hoa-Hoa", som blev publikfavorit i St Michel Arena, klarade 155 kg i ryck och 200 kg i stöt. Leif Nilsson (som vägde 109,95 kg !) kom 7:a med 365 (157,5 + 207,5)

6 maj: Christian Persson, Visby, 65 år. Han är född 1957 i Önnestad i Kristianstads kommun och tävlade för Helsingborgs Fältrittklubb när han var med i Los Angeles 1984. Där kom han 31:a individuellt i fälttävlan och han var också med i laget som kom 8:a, med Jan Jönsson (18:e individuellt), Göran Breisner (24:a) och Michael Petterson (36:a). Gulden vanns av Mark Todd, Nya Zeeland, på hästen Charisma och vanns av USA i lagtävlingen,. Christians häst hette Joel och bäst gick det i dressyren där de kom 25:a. I terrängritten i en västernstad uppbyggd endast för denna tävling blev placeringen 32:a och i avslutande banhoppningen 34:a med 10 fel.

8 maj: Benny Johansson, nu Windelskär, Träslövsläge, 75 år. Benny, född i Göteborg 1947, spelade handboll för Västra Frölunda IF när han var med i München-OS 1972 där Sverige kom 7:a. Han deltog i Sveriges samtliga sex matcher (mål inom parentes) – mot Polen i Ulm 13–13, Sovjet i Göppingen 11–11

(1), Danmark i Böblingen 16–10 (1) samt avslutningen i München mot Tjeckoslovakien 12–15 (2), Östtyskland 11–14 (1) och Ungern 19–18 (3).

11 maj: Björn Forslund, Sundsvall, 60 år. Björn föddes i Sundsvall 1962 och tävlade i skridsko för Sundsvalls SK när han var med i Albertville 1992. På 500 m kom Björn på plats 20 och blev bäste svensk (Hans Markström 33:a, Bo König 34:a och Joakim Karlberg 38:a) med tiden 38,24. Titelförsvarende tysken Uwe-Jens Mey vann på 37,14. På 1.000 m kom Björn 31:a på 1.17,71. Tysken Olaf Zinke vann på 1.14,85. Björn blev återigen bäste svensk – Bo König föll och var den ende av 46 startande som inte kom i mål.

12 maj: Christer Garpenborg, bosatt i England, 70 år. Christer, född Gustafsson i Stockholm 1952, tävlade i friidrott för KA2 IF i Karlskrona när han var med i OS i Montreal 1976 på 100 m. Christer med 813 på nummerlappen och iförd mörka solglasögon klarade sig vidare på tid till mellanheat efter 10,64 i försöksheat. Trots förbättring – han sprang på 10,63 – räckte det inte för avancemang till semifinal. Han hade behövt en tiondel bättre tid. Insatsen var en liten besvikelse – Christer hade innan OS vunnit öppna amerikanska mästerskapstävlingen på egna (och svenska) rekordtiden 10,25.

15 maj: Jan-Olof Wannius, Falsterbo, 80 år. "Jana", född i Stockholm 1942, tävlade i banhoppning för Malmö Civila RF när han på hästen Kil Kellen var med i Montreal 1976. Ekipaget kom på plats 30 med 20 fel och var inte bland de 20 (åtta fel eller mindre) som fick hoppa en andra omgång. Tävlingarna hölls i Olympic Equestrian Centre, Bromont, Québec och guldet gick till Alwin Schockemöhle från Västtyskland.

15 maj: Tomas Petterson, nu Fåglum, Falkenberg, 75 år. Tomas är född 1947 i Vårgårda och tävlade i cykel för Vårgårda CK när han som 21-åring var med 1968 i Mexico City. Han kom 7:a individuellt i landsvägsloppet som hade 156 startande från 47 nationer. Tomas var tvåa i lagtempotävlingen tillsammans med sina bröder, Gösta, Erik och Sture. Holland vann med halvannan minut på tiden 2.07,49 men svenskarna var i ledning efter halva loppet då Tomas oturligt fick punktering, dock fixad på ca 20 sekunder. Tomas körde också lagtävling på bana 4000 m med sina bröder och nådde där 4.30,3 – fyra sekunder för långsamt för att gå vidare bland de åtta bästa.

Bonusinfo från Olympiaboken: Yngsten Tomas blev hårt skolad av de äldre Fåglumbröderna och visade tidigt prov på en osedvanlig talang och var bara 22 år när han blev proffs. Han spåddes att bli den bästa av bröderna men nådde aldrig riktigt upp till de nivåerna. 26 år gammal avbröt han sin proffskarriär i förtid, ett beslut som han i efterhand har ångrat. Under sin karriär vann han, förutom OS-medaljen, VM-guld i lagtempo 1967, 68 och 69, brons i lagförföljelselopp 1968. SM-guld på 50 km tempo 1968 samt sex lag-SM-titlar. Som proffs blev han trea i följande lopp: Tirreno-Adriatico 1972, Giro del Lazio 1970–72 och Apulien runt 1972. Han körde för följande klubbar/

stall: Fåglums CK 1959–61, Vårgårda CK 1962–69, Ferretti, Italien, 1970–72, SCIC, Italien, 1973, Kungsbackacyklisten 1982–84.

16 maj: Mats Åhlberg, Leksand, 75 år. Mats, född i Avesta 1947, representerade Leksands IF i ishockey när han var med i Tre Kronors lag i Sapporo 1972 (se även Abrahamsson-tvillingarna Thommy och Christer, 8 april ovan) och i Lake Placid 1980 då Sverige kom 3:a. Mats debuterade under Billy Harris tid som förbundskapten och fick 1972 spela två matcher, mot Jugoslavien 8–1 (1 mål) och Polen 5–3 (1 assist). Åtta år senare (Sverige deltog ej i OS-hockeyn 1976) var Mats en etablerad veteran i Tre Kronor. I Lake Placid spelade han samtliga sju matcher och gjorde sex mål och fyra assist och på det blev han bäste svensk i poängligan. Här matcher och inom parentes hans mål: USA 2–2, Rumänien 8–0 (1), Västtyskland 5–2, Norge 7–1 (3), Tjeckoslovakien 4–2 (1), Finland 3–3 och Sovjet 2–9 (1). USA vann överraskande guldet efter att ha besegrat Sovjet med 4–3.

17 maj: Tord Sahlén, Nyköping, 85 år. Tord är född i Hofors 1937 och tävlade för Hofors Kanotklubb när han var med i K-4 1.000 m 1968 i Mexico City. Tre lopp blev det, försök 22 och 24 oktober samt final 25 oktober. Av nio länder i final kom Sverige 4:a på 3.16,68. Vann gjorde Norge på 3.14,38. I den svenska kanoten satt också Per Larsson, Hans Nilsson och Åke Sandin.

17 maj: Vera Koch, Gävle, 70 år. Vera är född i Tyskland 1952 och tävlade för Timrå AIF i simning när hon som 16-åring var med i Mexico C 1968. Hon ställde upp på 100 m fritt och nådde i försöken 1.05,1 vilket gav henne 35:e bästa tid av 57 startande. Vera kom femma i sitt heat som

vanns av blivande bronsmedaljören Linda Gustavson, USA. Jan Henne, USA, vann guld på minuten jämnt.

19 maj: Bengt Nåjde, Ludvika, 80 år. Bengt, född i Grängesberg 1942, tävlade för Mälårhöjdens IK, Stockholm, när han var med och sprang 5.000 m i Tokyo 1964. Han fick tiden 14.13,4 i försöksheat där han kom 6:a. De tre främsta gick till final och vann heatet gjorde tunisiern Gammoudi (14.10,2) före blivande guldmedaljören amerikanen Bob Schul (14.11,4) och trea blev blivande tvåan, tysken Harald Norpoth, på 14.11,6. Guldmedaljören på distansen i Rom 1960, Murray Hallberg, Nya Zeeland, blev utslagen i samma heat som Bengt – som 4:a på 14.12,0 – tala om "rövarheat".

20 maj: Gunnar Johansson, Örnsköldsvik, 65 år. Gunnar, född i Söderhamn 1957, representerade GKKN (Göteborgs Kappsimmingsklubben Najaden), när han var med i vattenpolo i Moskva 1980 där Sverige kom 11:a. Gunnar, i badmössa nr 7, var med i samtliga Sveriges åtta matcher och han gjorde ett mål – mot Australien: Sveriges samtliga matcher mot Spanien 3–7 (0–2, 1–1, 0–0, 2–4); Italien 4–4 (2–1, 2–1, 0–1, 0–1); Sovjet 1–12 (0–3, 1–2, 0–4, 0–3); Grekland 5–9 (3–1, 0–4, 2–3, 0–3); Italien 3–8 (1–3, 1–3, 0–0, 1–2); Rumänien 3–8 (1–1, 1–2, 1–1, 0–4); Australien 4–9 (1–2, 2–2, 0–2, 1–3) och Bulgarien 8–6 (0–2, 3–1, 1–0, 4–3). Sovjet finalvann mot Jugoslavien med 8–7. Se även Arne Claesson, 5 april ovan.

21 maj: Lage Tedenby, Karlstad, 85 år. Lage är född i Örnsköldsvik 1937 och tävlade där för IF Vingarna när han var med och sprang 3.000 m hinder i Rom 1960. Lage kom 5:a i sitt heat på 8.52,8 och bara de tre främsta gick till final. Trean i loppet, belgaren Gaston Roelants hade tiden 8.49,4. Lage slog europamästaren från Stockholm 1958, polacken Chromik, med drygt 13 sekunder. Finalen två dagar senare vanns av Chromiks landsman Krzyszkowiak på 8.34,2. Gunnar Karlsson-Tjörnebo var femma i finalen på 8.58,6.

21 maj: Dan Eriksson, Enskede, 75 år. Dan är född i Huddinge 1947 och representerade SolK Hellas i handboll när han var med i Sveriges lag i München 1972 där Sverige slutade 7:a. Han deltog i Sveriges samtliga sex matcher (mål inom parentes) – mot Polen i Ulm 13–13, Sovjet i Göppingen 11–11 (2), Danmark i Böblingen 16–10 (2) och avslutningen i München mot Tjeckoslovakien 12–15, Östtyskland 11–14 och Ungern 19–18 (2).

22 maj: Uno Öhrlund, Västerås, 85 år. "Garvis" är född i Västerås 1937 och spelade ishockey för Västerås IK när han var med i Innsbruck 1964 då Sverige tog silver. Han spelade med i sju av Sveriges åtta matcher och blev tillsammans med Sven Tumba bäste målskytt med 10 mål. Här Sveriges matcher med Unos mål inom parentes: Italien 12–2 (2), Kanada 1–3 (spelade ej), USA 7–4, Finland 7–0 (2), Västtyskland 10–2 (1), Schweiz 12–0 (2), Sovjet 2–4 (2), Tjeckoslovakien 8–3 (1). Matchen mot Sovjet var förmodligen hans bästa i Tre Kronor. Två gånger sköt han i nät bakom Viktor Konovalenko, men till ingen nytta. Sovjet vann matchen med 4–2 och även guldet.

22 maj: Armi Airaksinen (nu Båveryd), Enskededal, 60 år.

Armi är född i Trångsund 1962 och tävlade i simning för Stockholms-Polisen när hon var med och simmade fjärlil i Moskva 1980. På 100 m hade hon 17:e bästa tid i försöken med 1.04,40 och på den dubbla distansen 15:e med 2.19,39.

24 maj Sture Grahn, Timrå, 90 år. Sture är född i Lycksele 1932 och åkte skidor för Lycksele IF när han var med i Cortina 1956. På 50 km kom han 10:a av 33 startande på tiden 3.06,32. Vann gjorde Sixten Jernberg på 2.50,27, dryga minuten före Veikko Hakulinen, Finland. Övriga svenskar i loppet var Arthur Olsson och Inge Limberg och de kom i mål som 11:a och 12:a, drygt 3,5 minut efter Sture. Sture är gift med Barbro Martinsson som var med i fyra raka OS i skidor, 1956-68.

28 maj: Lars-Erik Bengtsson, Älvsjö, 80 år. Lars-Erik är född i Solna 1942 och simmade för SK Neptun när han var med i Rom 1960. På 1.500 m frisim var han 11:a på tiden 18.19,7. Tiden, som var svenskt rekord, räckte inte till finalplats men hade räckt till en 4:e-plats i OS fyra år tidigare. Nu fattades det ca 10 sekunder till åttonde plats. John Konrads, Australien, vann finalen på 17.19,6, nytt OR. (När Arne Borg vann OS-guld 1928 i Amsterdam simmade han på 19,51,8 - nytt OR). Lars-Erik var också med i lagkapslaget på 4x200 m som via försök gick till final och där slutade 6:a. USA vann på 8.10,2 före Japan och Australien. Se även 4 april, Almstedt, s. 28.

31 maj: William Thoreson, Göteborg, 90 år. William är född i Göteborg 1932 och tävlade i gymnastik för Göteborgs TurnFörening när han var med i Helsingfors 1952, Melbourne 1956 och i Rom 1960. Han var också med i Tokyo 1964 men tävlade då för KFUM:s GymnastikAvdelning i Stockholm. Det var

den 21 juli 1952 i Mässhallen i Helsingfors som 20-åriga William skrev svensk idrottshistoria och blev förste svenske guldmedaljör i den moderna tävlingsgymnastiken. Med poängen 19,25 vann han före japanen Uesako och polacken Jokiel, båda 19,15. William fullföljde också allroundtävlingen (som 123:a) och ingick i det svenska laget som kom på plats 17 av 23 tävlande nationer.

1956 tillhörde William favoriterna och det såg bra ut efter den obligatoriska delen. I den valfria delen behövde han 9,65 för att passera ledande japanen Aihara. Med oafterhärlig elegans genomförde William sitt program och allt artade sig till succé - ända till den avslutande voltens allra sista moment, nedslaget, där högerfoten gled en aning. Poängen blev 9,60 och totalt 19,10 - samma som Aihara. Sovjets Tchoukarine fick också sammanlagt 19,10 innan det var dags för sista man, Valentin Muratov, också han från Sovjet. Med 9,60 fick han sammanlagt 19,20 och knep guldets före tre silvermedaljörer. I allround-tävlingen kom William 32:a av de 63 som fullföljde. 1960 kom William 92:a i allround-tävlingen och ingick i det svenska laget som kom på plats 14 och 1964 blev placeringen 77:a i allround-tävlingen.

Bonusinfo från Olympiaboken: 1952 ställde den unge svensken, apoteksbiträde till yrket, till med en smärre sensation; det enda OS-guld en svensk gymnast mäktad med individuellt. Visserligen hade William ett par fina resultat från 1951, men att han skulle gå hela vägen, det trodde få. Den svenska truppen tävlade under dagspasset och William svarade för en strålande uppvisning i det fria programmet som belönades med 9,80, totalt 19,15. På kvällen fick William, alltmr exalterad i sin OS-kavaj, se hur motståndarna inte nådde hans resultat. En för tiden

stenhård satsning (20 timmar i veckan de sista månaderna) hade givit resultat. Främsta meriter utanför den olympiska scenen: VM-brons i fristående 1954. EM-guld fristående 1957 och i hopp 1959, silver i fristående 1959, samt brons i hopp 1957 och 61.

31 maj: Thomas Lejdström, Löddeköpinge, 60 år. Thomas är född i Västerås 1962 och tävlade i simning i Västerås SS. Han var med i åtta olika simgrenar (13 starter) i OS varav fyra i Moskva 1980 då han var individuellt bäst på 200 m frisim på 1.52,94 - 7:e. På 400 medley blev placeringen 13:e och på 400 fritt 18:e. I lagkappen 4x200 fritt, där Thomas endast simmade final, blev Sveriges 4:a. "Lejan" var starterman i lagkapslaget 4x100 fritt i Los Angeles 1984 där Sveriges kom 3:a. På 4x200 fritt kom Sveriges 6:a och medleylaget på 4x100 kom 5:a. Individuellt lyckades Thomas bäst på 100 m fritt där placeringen efter försök och semifinal kan noteras till 13:e. På 200 fritt kom han 16:e och 21:a på 200 fjärlil. Bonus: 1979 tog han sitt första av totalt 37 guld, tio silver och sex brons i SM. Hans bästa gren var frisimmet, och han vann EM-brons på 200 m frisim och 4x200 m frisim vid EM 1982. KÄLLA: Olympiaboken

1 juni: Mats Fransson, Lysekil, 60 år. Mats är född i Uddevalla 1962 och var handbollsmålvakt i Lysekils HK när han blev uttagen till OS i Seoul 1988. Mats hade hård konkurrens om målvaktsposten i Claes Hellgren och Mats Olsson och stod endast i mål i en match - mot Tjeckoslovakien den 30 september där Sverige vann med 27-18 och därmed knep 5:e-platsen.

2 juni: Rolf-Göran Bengtsson, bosatt i Tyskland, 60 år. Rolf-Göran föddes i Södra Sandby 1962 och började som

ung med ponnyridning och vann i slutet av 1970-talet två SM-guld i fälttävlan. Han tävlade för Flyinge Ryttarförening när han var med i Atlanta 1996 (47:a i banhoppning på hästen Paradiso), i Aten 2004 och i Peking 2008. 2004 var ett blandat år för Bengtsson.

Misslyckade tävlingar och skador mixades med framgångar som lagsilvret vid OS i Aten tillsammans med hästen MacKinley (individuellt 5:a). Vid OS i Peking 2008 vann Rolf-Göran, efter omhoppning med kanadensaren Eric Lamaze, silvermedalj i den individuella hoppningen med hästen Ninja (laget kom 6:a). Detta var Sveriges första individuella medalj i hästhoppning sedan 1932. 2011 vann Rolf-Göran sitt och Sveriges första EM-guld i hoppning, även den medaljen tillsammans med Ninja. Han var svensk fanbärare vid OS i London 2012 och var stor favorit till de individuella medaljerna, när han i sista stund tvingades avstå finalen sedan Casall Ask blivit skadad under lagtävlingen. 2016 i Rio kom Rolf-Göran (tävlade för Flyinge HSK) 64:e individuellt på hästen Unita Ask och kom 7:a i laget. I Tokyo 2021 (OS 2020) var Rolf-Göran reserv.

3 juni: Per Öberg, Stora Höga, 60 år. Per, som är född i Skövde 1962, spelade handboll för Västra Frölunda IF när han var med i OS i Los Angeles 1984 där Sverige kom 5:a. Per spelade med i tre av Sveriges sex matcher och gjorde

ett mål – i matchen mot Island den 10 augusti då Sverige säkrade 5:e-platsen genom vinst 26–24. Övriga matcher som Per spelade var mot Danmark (6/8, 19–26) och mot Spanien (8/8, 26–25).

4 juni: Anders Bellbring, Uppsala, 70 år. Anders är född 1952 i Uppsala där han tävlade för Upsala SS (världens äldsta, bildades 1796) när han var med och simmade frisim i München 1972. Individuellt nådde han ingen final – kom 10:a på 400 m och 1500 m. Final däremot i lagkappen 4x200 m där Sverige kom 4:a på 7.47,37. 1976 i Montreal tävlade "Bellan" för S 02, Göteborg (bildades 1902) och här kom lagkapslaget 7:a på 7.42,84. Individuellt blev placeringarna för Anders, 29:a på 200 m fritt och 23:a på 200 fjärl.

5 juni: Olle Johansson, Stockholm, 65 år. Olle är född i Kristinehamn 1957 och tävlade i segling för Kristinehamns SS när han tillsammans med storebror Lars (född 1953) var med i Montreal 1976. Med Olle som rorsman tävlade bröderna i den nya klassen 470, en tvåmans centerboardsjolle som fått sitt namn av att båten är 470 cm lång. Bröderna inledde fint med en 8:e- och en 7:e-plats men tyvärr blev de diskvalificerade i den andra seglingen och det satte tydligen sina spår. Placeringarna i de avslutande fem seglingarna blev 25–12–17–17–17 gav totalt platsen 20:e. Västtyskland med Hübner som rorsman vann före Spanien och Australien.

8 juni: Anneli Olsson (nu Johansson), Onsala, 70 år. Anneli är född i Göteborg 1952 och tävlade i friidrott för Mölndals AIK när hon var med i München 1972. Hon var med i stafettlaget på 4x100 m som den 9 september (fyra dagar efter händelsen då 11 israeler från

OS-truppen dödades av terrorgruppen som fick namnet Svarta September) sprang i försöksheat II. Anneli startade (Sverige på bana 7) och Gun Olsson, Karin Wallgren-Lundgren och Linda Haglund sprang de övriga sträckorna men 16-åriga Linda var för ivrig i växlingen och tappade (kastade?) dessutom stafettpippen varför laget blev diskvalificerat – ett öde som också drabbade Jamaica i samma heat. Östtyskland vann heatet på 42,88 före Västtyskland. I finalen blev ordningen den omvända, Väst vann på nytt VR 42,81. Margaretha Larsson-Lövgren, SM-vinnare 1972 på 100 m, skulle ha sprungit tredje sträckan men skadade sig på uppvärmningen och därför fick Karin, som var på plats för att springa 400 m, hoppa in i laget i sista stund.

10 juni: Ulla-Britt Wieslander, nu även Rosberg, Skummeslövsstrand, 80 år. Hon är född 1942 i Borås där hon tävlade i friidrott för IK Ymer som hon representerade i tre OS. I Rom 1960 var hon med på 200 m och 80 m häck; i Tokyo 1964 på 100 m och 1968 i Mexico City på 100 m och 80 m häck. Bäst gick det 1964 då Ulla-Britt gick till mellanheat efter 12,0 i försök. Väl där hade hon behövt springa 0,2 sek snabbare för att avancera ytterligare. Nu blev tiden i mål 11,9. 1968 kom hon 7:a på 11,8 i sitt försöksheat på 100 m och den placeringen, 7:a (tiden 11,2), blev det också på 80 m häck (1968 var sista gången damerna sprang 80 m häck – från 1972 kom 100 m häck att gälla). I sin OS-debut på 80 m häck, 31 augusti 1960, mötte hon blivande segren Irina Press, Sovjet, i sitt försöksheat. Irina vann på 10,7 och Ulla-Britt noterades för 11,5. Tre dagar senare sprang Ulla-Britt försök på 200 m och noterades för 24,6 – 0,3 sek efter tvåan som gick vidare. Finalen två dagar senare vanns av Wilma Rudolph

på 24,0 i motvind på upploppet.

10 juni: Bertil Söderberg, Lidingö, 75 år. Bertil, född 1947 i Göteborg, representerade Västra Frölunda IF när han var med i handbollslandslaget som kom 7:a i München 1972. Bertil spelade fem av de sex matcherna (stod över andra matchen – mot Sovjet) och gjorde 6 mål (ett vardera mot Polen och Danmark och två vardera mot Tjeckoslovakien och Ungern). Se även Benny Johansson, 8 maj ovan, och Dan Eriksson, 21 maj ovan, och Frank Ström, 13 juni nedan.

11 juni: Else-Marie Lindmark sedan 1962 gift Ljungdahl, Oxelösund, 80 år. Hon är född i Solna 1942 och paddlade kanot för Stockholms KK när hon var med i dubbla OS. 1960 i Rom paddlade hon K-1, 500 m, och kom 6:a på 2.14,7 (av nio i finalen på Albanosjön). 1964 i Tokyo förbättrade hon placeringen och blev 5:a på 2.16,0 – mindre än halvsekunden från silver och 3/10 från brons. Där i Sagamisjön vid Kanagawa tävlade hon också i K2, 500 m, tillsammans med Eva Sisth och de båda kom 6:a i finalen på 2.02,24. Pappa Edmund Lindmark (1894–1968) var med i tre OS 1920–28. Guld i truppergymnastik 1920 och 4:a i simhopp 1928 var hans bästa placeringar.

13 juni: Frank Ström, Lidingö, 75 år. Frank, född 1947 i Stockholm, representerade Solk Hellas när han var med i handbollslandslaget 1972 i München. Frank var en av tre svenska målvakter (Lars Karlsson och Sten Olsson var de båda andra) och han var med i fem av de sex matcherna (vilade mot Tjeckoslovakien). Se även ovan Benny Johansson (8 maj), Dan Eriksson (21 maj) och Bertil Söderberg (10 juni).

15 juni: Peter Olofsson, Uddevalla, 65 år. Peter som är född 1957 i Uddevalla spelade

där handboll för GF Kroppskultur när han var med 1984 i Los Angeles där Sverige kom 5:a. 202 cm långe Peter spelade alla Sveriges sex matcher och gjorde 19 mål. Här matcherna med Peters mål inom parentes: Sydkorea 36–23 (2), USA 21–18 (3), Västtyskland 17–18 (4), Danmark 19–26 (5), Spanien 26–25 (3) och Island 26–24 (2)

18 juni: Nils Vinberg, Stockholm, 65 år. Nils, född 1957 på Lidingö, tävlade i rodel för Saltsjöbadens RK när han var med i Innsbruck 1976. Placeringen blev 21:a i singel (Stefan Kjærholm 15:e och Michael Gårdebäck 17:e). I dubbel tillsammans med Michael blev placeringen 14:e av 25 startande.

24 juni: Hans Lager, Stockholm, 70 år. Hans är född 1952 i Stockholm och tävlade där för K1 IF när han var med i modern femkamp i Montreal 1976. Hans kom 20:e individuellt på 5.015 poäng och ingick i laget som kom 8:a. Delresultaten med poäng inom parentes: 8:a i ridning (1.100), 35:a i fäktning (688), 39:a i skytte (758), 5:a i simning (1.244) och 12:a i terränglöpning (1.225). Polacken Pyciak-Peciak vann på 5.520 poäng. Bengt Lager, ett år äldre bror till Hans, var med i samma femkamp och kom 24:a individuellt (4.930). Bengt var också med i lagtävlingen tillsammans med Gunnar Jacobsen (32:a ind. På 4.843).

25 juni: Kjell Tännander, Skanör, 95 år. Kjell, född 1927 i Långaröd utanför Hörby, tävlade i friidrott för Ystads IF när han var med i tiokampen på Wembley i London 1948. Kjell kom 15:e på 6.325 poäng efter serien: 11,6; 6,58; 12,50; 1,86; 54,5 – 16,4; 36,50; 3,20; 43,65; 5,04,8. Fyra år senare i Helsingfors presterade han följande: 11,4; 6,90; 12,97; 1,85; 52,6 – 15,8; 39,30; 3,50; 52,79; 4,57,2. Förbättrade resultat i nio grenar av tio men

ändå mindre poäng (6.308) p. g. a. ny poängtabell. Kjell som 1952 tävlade för Malmö AI kom 7:a. Vann överlägset gjorde OS-mästaren från 1948, Bob Mathias (USA), på 7.887 poäng. Kjells döttrar har också varit med i OS, Kristine (sjukamp 1984 – 12:a) och Anette (1984 längdhopp 14:e och sjukamp 14:e och 1976 höjdhopp 7:a).

25 juni: Bengt Johansson, Halmstad, 80 år. ”Bengan” är född 1942 i Halmstad där han spelade handboll för HK Drott när han var med i OS i München 1972. Han deltog i tre av Sveriges sex matcher (Sovjet 11–11, Danmark 16–10 och Tjeckoslovakien 12–15). Mest känd är han dock för sina ledarinsatser i OS. Som förbundskapten för handbollslandslaget i OS 1992–2000 då Sverige tre gånger i rad slutade tvåa. I Barcelona blev det förlust mot åtta ryssar, två ukrainare och två vitryssar som under beteckningen EUN vann med 22–20. I Atlanta vann Kroatien finalen med 27–26 och i Sydney var Ryssland vinnare med 28–26. Sammanlagt coachade ”Gurkburken” (kärt barn har många namn) i 22 OS-matcher varav Sverige endast förlorade tre (de tre finalerna).

26 juni: Leo Vainonen, Gävle, 70 år. Leo är född 1952 i Gävle och boxades där för BK Falken när han var med i dubbla OS- båda gångerna i klassen lätt mellanvikt, -71 kg. 1976 i Montreal vann han i första omgången mot Jorge Amparo från Dominikanska republiken. I andra matchen blev det dock förlust mot Kalevi Kosunen, Finland. 1980 i Moskva vann han i första omgången mot rumänen Marcel Sirba. Även i detta OS blev det förlust i andra omgången, nu mot brassen Francisco de Jesus. Leos placering blev båda gångerna delad 9:a.

28 juni: Ann-Louise Skoglund, Falun, 60 år. Ann-Louise är född 1962 i Karlstad och tävlade där i friidrott för IF Göta. 1980 var hon med i OS i Moskva på 400 m (hennes specialdistans 400 m häck fanns inte med på OS-programmet då) där hon i försök nådde 52,76. Hon var också med i finalen på 4x100 m där hon dock aldrig behövde springa tredje sträckan eftersom Lena Möller på andra sträckan råkade ut för en sträckning och tvingades bryta. 1984 i Los Angeles var hon regerande Europamästarinna på 400 m häck från 1982 när hon via försök (55,75) och semifinal (55,17) – hon vann båda – gick till finalen den 8 augusti. På bana ett kom hon i mål som 5:a (på 55,43) endast två tiondelar från silver och endast två hundra delar från brons. Noteras kan att tiden från semifinalen – då hon slog blivande ettan, marockanskan El-Moutawakel, och trean, rumänskan Cojocar, – hade räckt till silver.

30 juni: Torsten Wadman, Torsby, 75 år. Han är född 1947 i Torsby och tävlade där i skidskytte för SK Bore när han var med i Sapporo och i Innsbruck. I Sapporo 1972 kom Torsten 49:a av 54 startande på dåtidens (t o m 1976) enda individuella distans – 20 km – detta efter tidstillägg på 13 min. Åktiden var den 23:e bästa men endast två åkare hade mer tidstillägg än Torsten. Då varierade tillägget, en eller två minuter beroende på hur stor bom man hade. Torsten var också med i stafettlaget på 4x7,5 km som slutade 5:a. Här fungerade skyttet bättre för Torsten som var felfri och därmed kunde föra upp Sverige från 5:e till bronsplats inför sista sträckan där dock Holmfrid Olsson inte lyckades försvara placeringen. Lars-Göran Arwidsson (bronsman individuellt) och Olle Petrusson körde de första två sträckorna. I

Innsbruck 1976 kom Torsten 48:a på 20 km. Nu var det 52 startande och Torsten hade 13:e bästa tid men vad hjälpte det när han drog på sig 15 min i tillägg. Torsten åkte också andra sträckan i stafettlaget som kom 8:a. I laget åkte också Mats-Åke Lantz, Sune Adolfsson och Lars-Göran Arwidsson. Torsten missade tre skott och då fanns inga extraskott. En straffruna på 200 m per miss var vad som väntade.

30 juni: Eva Andersson, Åre, 65 år. Eva, född i Uddevalla 1957, tävlade i simning för GKKN, Göteborg, när hon var med i OS 1972 i München. På 100 m fritt kom hon 4:a på 1.01,88 i sitt försöksheat där blivande guldvinnaren Sandy Neilson var 2:a på 59.51. Det fattades 0,54 sek för Eva att nå semi och hennes placering blev 23:a av 46 startande. Efter 4.03,99 (5:e tid i försöken) i lagkapten på 4x100 m fritt simmade de fyra, Anita Zarnowiecki, Eva, Diana Olsson och Irwi Johansson, finalen med ett snitt på 1.00,7. Sluttiden 4.02,69 (SR) räckte till en fin 6:e-plats. I Mexico C 1968 hade den tiden räckt till silver och den var bara 0,2 sekunder sämre än USA:s vinnartid den gången. Nu fyra år senare vann USA på 3.55,19.

50 år fyller följande åtta olympier:

28 april: Charlotte (Lotta) Almbad nu Lindefors (ishockey 1998 och 2002); **5 maj: Mikael Renberg** (ishockey 1998 och 2002); **6 maj: Maria Haglund** (kanot 1992); **21 maj: Lena Carlsson nu Wilton** (segling 1996 och 2000); **27 maj: Boel Bengtsson nu Bessemer-Clark** (segling 1996); **2 juni: Malin Ewerlöf** (friidrott 1996); **24 juni: Eva-Karin Westin nu Sjömjälning** (skidskytte 1994 och 1998); **26 juni: Helena Grundberg nu Chiliby** (konståkning 1998).

Bonus 50-årsjubilar som tagit OS-medalj uppgifter från hemsidan på SOK:

28/4: Charlotte Almbad: Smålandskan, med hockeybakgrund i Alvesta och födelseorten Diö, är en av svensk damishockeys mest effektiva forwards genom tiderna, vilket hennes 50 mål på 122 landskamper bevisar. I Salt Lake City-OS 2002 målskytt både mot Ryssland och Kazakstan när Sverige tog brons. EM-vinnare 1996, detta i en turnering där Lotta gjorde två av Sveriges fyra mål i matchen mot slutliga tvåan Ryssland. SM-vinnare med FoC Farsta 1999 och med Mälarderby/Bredängs IK 2000, 2001, 2002 och 2003.

6/5: Maria Haglund: Svenskt brons blev det i damernas K-4 500 meter vid OS i Barcelona 1992. Vid Castelldefels på Canal Olímpic de Catalunya ställde Sverige upp med rutinerade Anna Olsson och Agneta Andersson, på nyckelpositionerna längst fram och längst bak i kajaken. Susanne Rosenqvist och blott 20-åriga karlskogatösen Maria Haglund kompletterade. Kvarterten gjorde en stabil final. Visserligen fanns inget att göra åt Ungern och Tyskland, men Sverige paddlade in på en säker tredjeplats. Redan året innan hade Maria vunnit sin första storinternationella medalj. Tillsammans med Susanne Rosenqvist blev det VM-silver i K-2 5 000 meter. Ytterligare fyra VM-medaljer i sprint skulle följa: silver i K-4 200 meter 1998, brons i K-4 500 meter 1994 och i K-2 200 1995 och 97. 1996 vann dessutom Maria VM-guld i maraton (K-2) med parhästen Rosenqvist.

Tack Carl-Johan Johansson i Harlösa för hjälp med födelsedatum.

AVLIDNA OLYMPIER – noterat av Tommy Wahlsten

Hans Nordin avled 23 september 2021 i Ålandsbro (Härnösands kn), 90 år fyllda. Han föddes i Härnösand 7 januari 1931 och tävlade där för IF Ålgarna när han var med i backhoppning i Oslo 1952. Rekordpubliken i OS, ca 140 000, såg avslutningsdagens tävling i Holmenkollen där Norge vann dubbelt genom Arnfinn Bergman (67,5 + 68 m, 226 p) och Torbjörn Falkanger. Kalle Holmström från Kiruna kom trea (67+65,5, 219,5) och tog skidtrupperns enda individuella medalj medan Hans med två jämna hopp på 63,5 resp. 61,5 kom 11:a med 206,5 poäng. I det 44 man starka startfältet kom de övriga svenskarna 32:a (Bror Östman) och 40:e (Thure Lindgren) efter var sitt fall.

Bo Kaiser avled 25 september 2021 i Stockholm, 91 år fyllda. Bo var född i Stockholm 6 mars 1930 och seglade drakbåt (rorsman) i Tokyo 1964 och placeringen blev 14:e bland 23 deltagande båtar. Med i båten Kuling III fanns klubbkamraterna från KSSS, Arne Settergren och Styrbjörn Holm (1928–94). Placeringarna i de sju seglingarna var 14–6–16–18–10–8–14. Vann gjorde den danska båten White Lady med Ole Bertens som rorsman.

Lester Eriksson avled 26 oktober 2021 på Gran Canaria, 78 år fyllda. Han var född i Stockholm 16 november 1942 och tävlade där i simning för SK Neptun. Sammanlagt sju tävlingar i två OS, två i Tokyo 1964 och fem i Mexiko City 1968, står på hans OS-meritlista. I Tokyo nådde han sin främsta placering då han var med i lagkapslaget på 4x200 m som kom 5:a och även i Mexiko C var laget i final (8:a). De tre individuella starterna på 100

m fritt och 200 m fritt (56,2 i Tokyo samt 55,2 resp 2.02,1 i Mexiko C) lyckades Lester inte nå finalen. Laget 1964 bestod förutom Lester av Mats Svensson, Hans Rosendahl och Jan Lundin och i finalen satte de nytt svenskt rekord 8.08,0 när de besegrade Frankrike, Sovjet och Italien. USA satte i det loppet världsrekord på 7.52,1 – en förbättring av det gamla med nio sekunder. I Mexiko var Lester på slutsträckan i sällskap av Hasse Ljungberg, Gunnar Larsson och Olle Fern på 4x200 m (8.12,1 och i försök 8.10,9) och på 4x100 m med Ingvar Eriksson, Bo Westergren och Gunnar Larsson och de fick i försöken tiden 3.43,9 och på 4x100 m medley med Hans Tegeback – ryggsim 1.06,7, Thomas Johnsson – bröst 1.11,9, Bo Westergren – fjärl 59,5 och Lester – fritt 54,5 på tiden 4.12,2.

Göran Johansson avled 30 oktober i Landvetter, 64 år fyllda. Han var född i Göteborg 15 mars 1957 och tävlade i rodd för Mölndals RK när han var med i Moskva 1980, i klassen fyra utan styrman. I roddbassängen Krylatskoye i västra Moskva satt i den svenska båten från aktern räknat: Kent Larsson, Pär Hurtig, Jan Niklasson och Göran. De kom 5:a och sist i sitt försöksheat. I uppsamlingsheatet kom de 4:a med Kuba bakom och i B-finalen åter 4:a på 6.23,61 och återigen var Kuba efter. Frankrike vann B-finalen på 6.19,06 och Östtyskland A-finalen och guld på 6.08,17.

Bengt Waller avled 21 november 2021 i Göteborg, 86 år fyllda. Bengt föddes i Göteborg 12 augusti 1935 och seglade för Göteborgs KSS när han var med i OS 1960 i klassen Flying Dutchman. Seglingarna genomfördes i Neapelbukten under Vesuvius mäktiga silhuett och placeringen för båten Sjövinge, med Christian Winge som rorsman, blev 24:a bland 31

startande båtar. De sju båtarerna som kom efter Sjövingen kom från Bahamas, Brasilien, Portugal, Indonesien, Burma, Västindien och Libanon. Norges Sirene med paret Lunde Jr (bara 18 år)/Bergvall vann guldet före Danmarks båt Skum med Fogh/Petersen. Delresultat för Sjövinge på de sju seglatserna: 19–23–26–21–18–23–25 och tiden som Bengt och Christian tävlade i OS uppgick till 17 timmar 33 minuter och 55 sekunder mot vinnarbåtens 16 timmar 33 minuter och 39 sekunder.

Sten Elliot avled 16 januari 2022 i Vargön, 96 år fyllda. Sten föddes i Göteborg 24 december 1925 och seglade för Göteborgs KSS när han var med OS 1960 (Rom) och seglade drakbåt i Neapelbukten. I båten Galejan II fanns också klubbkamraterna Göran Crafoord (f 1939) och rorsmannen Bengt Palmqvist (1923–95). Galejan var ut i 19 timmar och 46 minuter i de sju seglingarna (29 aug–7 sept) som gav platssiffrorna 12–12–19–15–20–20–15 och en slutlig 20:e plats av 27 båtar. Guldet togs överraskande av Grekland med kronprins Konstantin som rorsman i nybyggda Nirefs. Bästemannen på Nirefs förtjänar också att nämnas – Odyssevs Eskitzoglou.

Rättelse i SOF-Bulletinen 4/2021 sid 38 om Hans Antonsson.

Här ett mail från Anders Johrn: "I SOF-bulletinen ser jag tyvärr att Hans Antonsson har avlidit. Jag intervjuade honom för ett par år sedan till mitt nästa bokprojekt som handlar om min andra kärlek i livet, Spårvägens Idrottsförening. Hans vann faktiskt ett SM-guld även för Spårvägen, 1975, när han egentligen lagt av med brottning. Så han har vunnit 15 SM-guld, inte 14 som det står i bulletinen."

Knep & knåp

20 frågor med Janne Andeen

SOF-Bulletinens frågesport-specialist Janne Andeen bjuder på 20 knepiga frågor där du avkrävs svaren, utan hjälp av 1X2- alternativ.

Rätt svar på nästa sida.

Gnugga geniknölarna och leta i minnet! Mycket nöje!

1. Den ryska konståkerns kamila Valieva, 15, lämnade ett positivt dopingprov i Peking 2022. Hon är det yngsta dopingfallet i ett vinter-OS. I München 1972 fälldes en 16-årig amerikansk simmare för doping. Han vann 400 m frisim och fick ta emot guldmedaljen, som senare togs ifrån honom. Hans namn?

2. Isabell Werth från Tyskland är den mest framgångsrika dressyrryttaren i modern tid. I Tokyo förra året vann hon sin tolfte OS-medalj i sin tolfte start. En finländsk idrottslegend har också tolv medaljer på tolv OS-startar. Vem?

3. Syskonen livo och Kerttu Niskanen från Finland blev båda medaljörer vid OS i Peking 2022. Vid 1980-års vinterspel skedde det ovanliga att två syskonpar fick kliva upp på prispallen. Vilka?

4. Att materialet till många av de stenar som används vid curlingtävlingar på elitnivå kommer från ön Ailsa Craig utanför den skotska kusten är ingen hemlighet, men när tog Sverige sin första OS-medalj i denna sport?

5. Superstjärnan Cristiano Ronaldo har spelat OS-fotboll för Portugal. Vilket år skedde det?

6. Vid vinterspelen i Peking 2022 bärgade kanadensiska Marie-Philip Poulin och Rebecca Johnston sin fjärde OS-medalj och sitt tredje guld. Vilken sport?

7. Hur många gånger har USA arrangerat vinter-OS?

8. Sveriges damer föll mot Kanada i fotbollsfinalen i Tokyo. Matchen avgjordes på straffar, tolv till antalet. Hur många straffar gick i mål?

9. Ian Millar från Kanada är den ende som deltagit i tio OS. Vad tävlade han i?

10. Bordtennisspelaren Jörgen Persson har också varit med i många OS. Hur många?

11. Vad har löparen Zola Budd gemensamt med basketspelaren Becky Hammon?

12. Vid OS i Lillehammer 1994 tog hon en silvermedalj i damernas freestylehopp. OS-medaljen var den första någonsin inom svensk freestyleåkning. Vad heter hon?

13. Filmen Triumfens ögonblick handlar om två brittiska olympier, Harold Abrahams och Eric Liddell. Vid vilka sommarspel blev de båda briterna olympiska guldmedaljörer?

14. Filmen Cool Runnings är löst baserad på historien om det jamaicanska boblag som deltog i ett vinter-OS. Vilket OS handlar det om?

15. Tredje och sista filmfrågan. Den olympiske löparen Louis Zamperini tog värvning som pilot under andra världskriget och tvingades till en plågsam överlevnadskamp när han hamnade i ett japanskt fångläger. Angelina Jolie regisserade filmen om honom, vad heter den?

16. Den amerikanske maratonlöparen Frank Shorter vann OS-guld i sin födelsestad. Vilken är det?

17. Michael Phelps är den mest framgångsrike olympiern genom tiderna. När gjorde han sin OS-debut?

18. 12-åriga Hend Zaza från Syrien var den yngste deltagaren i OS 2020. I vilken idrott tävlade hon?

19. Vinterspelen i Peking blev en framgång för Sverige. Men det var länge sedan en svensk tog OS-medalj i nordisk kombination. När skedde det senast?

20. Gymnasten Aleksandr Nikolajevitj Ditiatin från Sovjet vann åtta medaljer under ett och samma OS. Men vilket OS handlar det om?

Stiliserat norrsken

Norge är med vinterspelen 1994 det senaste land i Norden att stå värd för OS. Den här gången var det inte huvudstaden som stod i centrum, utan lilla Lillehammer. Redan tio år tidigare hade de första skisserna på emblemet börjat ta form.

GRAFISK DESIGN HADE under 90-talet ännat en ny och spännande tid – den digitala tekniken, hårdvarorna och mjukvarorna lämnade handritad design därefter och fler tog möjlighet att vara kreatörer. Det var en experimentell era där man sträckte, tøjde, skalade, böjde, la på lager, skuggade, byggde montage och gick fullkomligt loss. Kanske minns du när Microsoft Word lan-

serade WordArt och ingen skoluppgift gick säker från att drabbas av mellanstadielevens frenesi över att förvandla samtliga rubriker till regnbågsfärgade, roterade, skuggade ord med 3D-effekter?

Samtidigt och kanske som ett svar på detta och 80-talets färgfyrverkerier, vaknade minimalismen till liv igen. Färger tonades ner, former skalades av och ett mer vårdat uttryck eftersträvades.

I Lillehammer stöptes allt detta till ett stiliserat norrsken. Precis som med de olympiska spelen associerar vi det magiska ljusfenomenet med kraft, spänning och dramatik – ett fångslande skådespel. Under till virvlarsnökrystaller som en snygg övergång från natthimlen till den vita marken. Formgivningens är inspirerad av det norska folkets närhet till naturen, snön och himlen.

ETT SNYGGT OCH ENKELT emblem med effektiv symbolik – som håller än idag, tack vare sin stilistiska och enkla framtoning. Som en av de som satt i skolbänken under 90-talet och gick loss i WordArt, kan jag inte låta bli att mysa lite över de Microsoftvibbar som emblemet också framkallar. Visst påminner det lite om Windows 95-loggan?

MY DALENBÄCK

SKRIVER OM OS-EMBLEM

UR DESIGNPERSPEKTIV

Rätt svar:

Knep och knäp

1: Rick DeMont. 2: Paavo Nurmi.
3: Skinnarna Eric och Beth
Heiden från USA, utförsåkarna
Andreas och Hanni Wenzel från
Liechtenstein. 4: Chamoniix 1924
då det blev svenskt silver. I laget
ingick Carl Wilhelm Petersén, Carl

Axel Pettersson, Erik Severin, Karl
Wahlberg, Victor Wetterström,
Johan Petter Ahlén, Ture Ödlund
och Carl August Kronlund.
5: 2004. 6: Ishockey. 7: Fyra: 1932
! Lake Placid, 1960 ! Squaw Valley,
1980 ! Lake Placid samt 2002 !
Salt Lake City. 8: Fem. 9: Ridsport.
för att kunna tävla i OS. Budt från

Sydafrika fick brittiskt medborgar-
skap inför OS i Los Angeles 1984.
Hammon från USA representerade
Ryssland i Peking 2008. 12: Marie
Lindgren. 13: I Paris 1924.
14: Calgary 1988. 15: Unbroken
16: München. 17: 2000 ! Sydney.
18: Bordennis. 19: När Bengt
Eriksson tog silver 1956.
20: Moskva 1980.

Olympisk cocktail – högt och lågt

AV: GÖRAN LÖWGREN

”Inomhusporter flyttas till vintern”

Idrottshistorikern Leif Yttergren har bland mycket annat intresserat sig för förhållandet mellan olympiska vinterspel och sommarspel. I programmet Vetenskapsradion siade han om framtiden:

– Jag är tämligen säker på att några av de större inomhusporterna kommer att flyttas till vinterspelen. IOK arbetar aktivt för att utveckla vinterspelen. Med stora inomhusporter som basket och volleyboll skulle intresset över världen onekligen öka betydligt.

Visserligen var idén med vinterspel från början att tävlingarna skulle hållas på snö och is. Men Yttergren menar att de kommersiella intressena kommer att styra.

– Utvecklingen är solklar. Se bara på de nya skidgrenar som kommit in på OS-programmet, menar han. De har allihopa en solklar koppling till sportindustrin. Det är det och attraktionskraften i TV som är det avgörande.

– Därför kommer aldrig bandy att bli en OS-sport.

NITTIO ÅR SEDAN dessa käcka herrar promenerade i OS-staden Lake Placid 1932. Sven Utterström vann skidguld på 18 km. Konståkarekonstnären Gillis Granström fick den här gången nöja sig med silver. Å andra sidan hade han redan ett antal OS-guld där hemma.

Så nära en andra OS-start

Kommer ni ihåg världens yngste manlige OS-medaljör i en individuell gren? Just det, Nils Niklas Skoglund, simhopparen som bara var 14 år fyllda när han tog silver i Antwerpen-OS 1920.

Någon mer OS-start blev det inte för den unge talangen. Skoglund slutade med simhoppning, då han tyckte vattenpolo var roligare.

Också i den här sporten var han på gränsen att bli olympier. Till Paris-OS 1924 var Nils

Bildbevis.

Niklas en av fyra reserver. På en lagbild inför OS finns han med. De uttagna i laget får stå upp, de fyra reserverna får sitta.

Nils Niklas är den tredje från

vänster. Den förste till vänster är hans bror Erik – han som senare blev känd som nyhetsuppläsare till SF:s journalfilmer.

WALK ON FAME

Så här ser de ut. De nya gatstenar som ska pryda vägen in till Stadionborgen i Stockholm. Centalföreningen för idrottens främjande har fått jobba hårt med Stockholms stad för att på det här sättet hylla och påminna om forna Stadionhjältar.

Centalföreningens Gunilla Lydén är nöjd.

Tjusig gatsten.

APROPÅ CENTRALFÖRENINGEN

Inte bara Olympiahistoriska föreningen byter ordförande. Rajne Söderberg är redan utsedd till ny bas för Sveriges Centalförening för idrottens främjande. Kungen har gett sitt medgivande. Formellt är det monarken som utser ordföranden.

Föreningens förste ordförande var dåvarande kronprins Gustaf, blivande kung Gustaf V.

Rajne Söderberg var under 24 år tävlingsdirektör för den årliga

SCIF-bas då och nu.

friddrottsfesten på Stadion, DN-galan.

Förutom sitt engagemang i SCIF är han också ordförande för sammanslutningen Friidrottens stora grabbar & tjejer. Söderberg har varit flerfaldig svensk mästare på 110 meter häck. Han är 69 år.

Säg det med ett leende

Magdalena Forsberg vet både hur det är att lyckas och misslyckas i ett vinter-OS. Vid spelen i Nagano 1998 var hon favorit, men det blev som bäst 14:e plats.

– Jag fick lära mig hur det var att komma hem som landsförrädare. Jag fick hatbrev, har hon berättat.

För att undvika att hamna i en negativ tankespiral plockade hon fram sitt "keep smiling-verktyg"

– Jag använder det rätt ofta. Det gäller helt enkelt att framtvinga ett leende. Det hjälper och det känns bättre. Det framkallar hormoner som gör att vi blir lyckliga.

Och så "avslöjar" hon ytterligare ett knep – att bearbeta en motgång.

– Att träna är ett förstås ett annat bra sätt. Fyra år senare blev det brons för "Magda" i Salt Lake City.

Jennings har tystnat

Brittiske journalisten Andrew Jennings var pionjär när det gällde att granska idrottens mäktigaste personer. 1992 skrev han tillsammans med Vyv Simson boken "The lord of the rings", en klassiker i sitt slag. Efter den portades han från framtida olympiska evenemang. Efter IOK-pamparna gav han sig i kast med att syna fotbollens mäktigaste organisation FIFA. Den 8 januari i år avled han, 78 år gammal.

Förnämlig resultatbank

Samtliga svenska resultat i alla olympiska spel finns sedan februari samlade och sökbara på nätet.

Mannen bakom verket är

resultatgurun Carl Johan Johansson från Harlösa. Tillsammans med SOK:s Linda Sandgren har han sett till att hela paketet finns tillgängligt på SOK:se – "resultat genom tiderna".

Det går att söka såväl på person som efter spel och sport. En utmärkt service.

FACEBOOK

Missa inte att gå med i facebookgruppen "Sveriges Olympiahistoriska Förening".

Något ur innehållet:

Lars Rive rekommenderar en ny bok: "Bröder i fäktkonst" av Adam Leismark,

Håkan Säwemark påminner om att det var 50 år sedan Sven-Åke Lundbäcks skidguld i Sapporo - och 90 år sedan Sven Utterström vann 18 km i Lake Placid.

Joakim Möller och Jan Ax drar gången debatt om den svenska kanonstarten med fyra guld på de fyra första dagarna i Peking-OS är unik.

Ulf Kriström vill flytta inomhussporter från sommar- till vinterspel.

MISSA INTE!

TORSDAGEN 28 APRIL KL 19

Då väntar ett nytt olympiskt möte över nätet. En chans för OS-intresserade i hela landet att vara med. Programmet är ännu inte fastställt, utan kommer att meddelas veckan före. Då kommer också information om hur deltagande och anmälan går till.

VIKTIGT! De SOF-medlemmar som inte meddelat sin e-postadress – gör det till:

birger.falt@bredband.net

Det här är ett samarrangemang mellan Sveriges Olympiska Kommitté, Sveriges olympier och Sveriges Olympiahistoriska förening.

VÄL MÖTT ÖVER NÄTET!

DRESSYR

G	Emperor	Carl Bonde, 1912
----------	---------	------------------

RÖRIGT i hästabeller. Korret på korret i förra numret blev inte heller rätt.

Här kommer ännu ett klagörande gällande SOF-Bulletinen nr 3 2021. Dressyrvinnaren i **OS 1912** ska naturligtvis vara **Emperor** och **Carl Bonde**.

Gustaf Lewenhaupt vann lagguld i hoppning på Medusa samma år.

Tack, Håkan Säwemark för påpekandet!

SVERIGES
OLYMPIAHISTORISKA
FÖRENING

MEDLEMS- NYTT

Birger Fält

Nya medlemmar t.o.m. 7 mars

Peter Andersson, Nygatan 10, 302 42 Halmstad

Björn Berg, Lyktvägen 14 A, 907 53 Umeå (olympier i beachvolleyboll 2000 och 2004)

Ingvar Hansson, Silleskärgsg. 23, 421 59 Västra Frölunda (olympier i segling 1972, 1976 (guld)

Heike Hedlund, Husås 175, 836 92 Lit (olympier i skridsko 1964 och 1968)

Håkan Holmgren, Orions Gata 3 B, 464 32 Mellerud (olympier i skridsko 1968)

Göran Johansson, Fornborgsvägen 6 C, 141 33 Huddinge (olympier i skridsko 1972)

Stefan Kjernholm, Norra Kronladsv. 4, 645 93 Strängnäs (olympier i rodel 1976 och 1980)

Johan R Norberg, Södergatan 54, 274 34 Skurup

Gunilla Rasmuson (Lundberg), Vallbostrand 4 C, 186 50 Vallentuna (olympier i simning 1976)

Medlemmar som jubilerar andra kvartalet 2022

3 april	Irma Johansson-Öberg i Kalix 90 år
4 april	Sven-Inge Idofsson i Hamneda 70 år
5 april	Kjell-Åke Nilsson i Sunne 80 år
13 april	Håkan Bengtsson i Stockholm 80 år
20 april	Anders Bergfeldt i Stockholm 75 år
24 april	Mikael Häggström i Brämhult 70 år
26 april	Tommy Hörler i Bromma 75 år
2 maj	Dan Glans i Tyringe 75år
6 maj	Hans Tapper i Solna 80 år
6 maj	Gunilla Lindberg i Stockholm 75 år
10 maj	Björn Staaf i Uppsala 80 år
10 maj	Bo Hesselgren i Stockholm 70 år
11 maj	Nils Åkesson i Helsingborg 75 år
20 maj	Arne Karlsson i Bandhagen 75 år
24 maj	Sven Norman i Saltsjöbaden 75 år
30 maj	Roland Thomas i Kristinehamn 65 år
1 juni	Mårten Hougström i Solna 50 år
3 juni	Göran Karlsson i Nyköping 85 år
24 juni	Hans Lager i Stockholm 70 år
29 juni	Anna-Karin Nilsson-Delmar i Täby 70 år

Efter nio år som ordförande väljer Håkan Sundström att kliva av vid kommande årsmöte.

SOF-Bulletinen tackar för all tid och engagemang Håkan lagt ner på föreningen samtidigt som vi undrar:

Avgående SOF-basen får tid för curling igen

Varför slutar du just nu?

– Jag kände i somras att jag inte hade tillräcklig glöd kvar för att vid sidan av ordinarie styrelsearbete och allt praktiskt arbete med cirka 70 grattisbrev per kvartal lägga ner ytterligare tid som ordförande inför det nya projektet med Olympiahistoriska Vänner.

Hade det inte var tjugioare och fortsätta ett år till och komma upp i tio år?

– Nej, nio år får täcka. Det är faktiskt näst längst av alla SOF-ordförande. Endast SOF-grundaren Ture Widlund var ordförande längre tid, åren 1986–1999.

Föreningen är ju inne i en speciell situation i och med det närmare samarbetet med SOK – och kanske också Centralföreningen för idrottens främjande. Du har avstått att vara med i de direkta diskussionerna. Är det meningsskiljaktigheter i styrelsen kring det här?

– Absolut inte. Jag känner inte att någon i nuvarande styrelse är emot ett utvecklat samarbete med SOK och SCIF.

Vad tycker du har varit det roligaste med ordförandjobb?

– Att få träffa och/eller via brev, mail och telefon få kommunicera med några av min ungdoms idrottsidoler. Dessutom tycker jag att umgänget med övriga styrelseledamöter har varit trivsamma stunder när vi fått träffas över en matbit vid mötena då och då.

Vad är/ har varit det jobbiga?

– Ekonomin när alltför många medlemmar inte betalar sina årsavgifter trots upprepade påminnelser.

För resten, hur kom det sig att du hamnade i föreningen från början?

– Som generalsekreterare i Svenska Curlingförbundet inbjöds jag i september 1998 tillsammans med andra OSF-representanter till en utbildningsvecka i IOC:s anläggning i Olympia. Jag delade bungalow med gamle hinderlöparen Erik Wiger från Järvsö. I grannstugan bodde Ture Widlund och dåvarande Bulletin-redaktören Stig Nilsson vilka värvade mig som medlem i SOF.

...och så blev du ganska snabbt som ordförande. Hur kom det sig?

– Jag blev klart överraskad när min gamle TT-kompis Mats Taxén ringde mig vintern 2013. Han framförde Valbered-

Som sjuåring fick Håkan Sundström träffa sin slalomidol OS-guldmedaljören Stein Eriksen från Norge som vann tre VM-guld i Åre 1954. Intresset för idrott i allmänhet och curling i synnerhet har hållit i sig genom åren. Nu avgår han som ordförande för SOF.

ningens förslag att föreslå mig som ordförande. Jag hade inte varit speciellt aktiv mötesdeltagare men blev smickrad av erbjudandet och tackade ja. Jag hade då i augusti 2012 pensionerats som GS i Svenska Curlingförbundet och tyckte väl att jag behövde nya arbetsuppgifter.

Hur väcktes ditt olympiska intresse från början?

– Pappa var mycket idrottsintresserad och kom hem från OS i Oslo 1952 med en kopia av Holmenkollbacken i trä och ditillhörande små backhoppare i plast. Jag har fortfarande kvar en hoppare som pryder prisskåpet bland några curlingpriser. Sedan hade vi alpina VM i Åre 1954 när jag fick träffa OS-guldmedaljören Stein Eriksen från Norge som då vann tre VM-guld. Två år senare OS i Cortina med brons till Stig Sollander, min klubbkompis i Östersund-Frösö Slalomklubb.

Du har en bakgrund som journalist, men du jobbade i huvudsak inte med sport?

– Jag var anställd 1970–83 på TT:s stockholmsredaktion men skrev ganska mycket sport. Förutom en massa curling från VM och EM så vikarierade jag på TT:s hemmaredaktion under OS i Montreal 1976 och bevakade alpina världscupen på plats vid två resor under 1976 och

1981, VM i skridsko 1978 i Lake Placid.

Men sedan blev det sport?

– Ja, som GS i Svenska Curlingförbundet 1982–2012 var jag också redaktör för tidningen Svensk Curling, frilansande TT-skrubent på många VM och EM samt presschef i World Curling Federation 1975–2006. Det innebar bland annat jobb med mediaservice vid OS i Nagano 1998, Salt Lake City 2002 och Turin 2006. Tre olympiska spel på plats men jag fick aldrig tid att se något annat än curlingmatcher men fick vara med på läktaren under OS-invigningen i Nagano. Det var fint!

Varför just curling?

– Pappa var inbiten curlare i Åre och sedan i Östersund. Han värvade min mor, storasyster och mig så att i min första curlingtävling i mars 1962 bildade vi ett familjelag i Jämtlands första mixedtävling någon sin.

Under åren i SOF har du varit med och organiserat många spännande möten med olympier. Är det några särskilda minnen som du vill framhålla?

– Trevligast var det när vi hade gamla OS-hockeyhjältarna med Lasse Björn i spetsen vid höstträffen 2017. Men också vid årsmötet 2015 när Lasse Frölander berättade om sin karriär fram till OS-guldet i Sidney 2000.

Om man bortser från alla curlare – vilka är dina tre favoriter bland svenska olympier?

– Som gammal slalomåkare naturligtvis

Ingemar Stenmark som jag också fick träffa och intervju under TT-åren. Vidare Tomas Gustafson som jag blev personlig vän med sedan han hade gift sig med vår fyrfaldiga världsmästarinna i curling Elisabet Johansson från Umeå.

Bland sommarolympierna Patrik Sjöberg sedan jag på plats i Stadion fick se hans världsrekordhopp på 2,42 sommaren 1987.

Du har värnat mycket om SOF-biblioteket och sett till att viktigt OS-material kunnat tas om hand. Har du några tankar kring hur biblioteket bäst ska kunna bevaras och nyttjas framöver?

– Önskedrömmen är ju att få tillgång till en mer lättillgänglig lokal men i väntan på det viktigt att bevara och förvalta de samlingar av olympisk litteratur vi redan har. Olympisk historia är ju främst i tryckt form.

Vilka är de viktigaste uppgifterna för SOF i framtiden?

– Fortsätta utveckla samarbetet med SOK och SCIF så att OHV blir ett bra fungerande projekt men fortsätta värna om SOF som en intressegrupp för idrotts- och OS-intresserade som inte själva tävlat i olympiska spel.

Vad ska du göra med all tid som blir över när du slutar som SOF-ordförande?

– Kanske återuppta den släktforskning jag började med när jag gick i pension. Men även engagera mig mer i Sundbybergs CK där jag i somras utsågs till hedersordförande.

Tack för den här tiden!

GÖRAN LÖWGREN

SOF:s ordförande genom tiderna

1986–1999 Ture Widlund
2000–2006 Björn Walden
2007–2012 Tomas Persson
2013–2022 Håkan Sundström

Så skapades SOF:s logga

Mångåriga SOF-medlemmen Werner Schaffer, Solna IF och landslagsspelare i basket, ger oss bakgrunden till föreningens logotype och dess upphovsman.

”ÅREN 1984 – 1986 deltog jag i ett antal informella möten hos Ture Widlund på Torsgatan i Stockholm, temat var att grunda en Olympia-historisk förening, med på dessa möten var även bland andra Lennart Dahllöf.

Själv var jag inte med vid föreningens bildande 1986, men gick med som medlem kort därefter.

En av punkterna i den nya föreningen var att ordna med en ”logga”.

Initialt fanns det idéer där de olympiska ringarna förekom men detta tillät inte SOK, därför fick vi tänka om.

JAG FÖRESLOG ATT vi skulle fråga min dåvarande svärfar, Folke Arwidsson, som var grafisk formgivare på Liber, om hjälp.

Det var han som därefter tog fram förslaget som an-

Folke Arwidsson

Werner Schaffer.

togs och som tills idag har varit föreningens ”logga”.

FOLKE ARWIDSSON, 1924 – 2001, var född i Västergötland men flyttade upp till Stockholm i unga år och bodde under lång tid i Hässelby. Han arbetade med grafisk formgivning som egen företagare och även under lång tid anställd på Liber förlag.

Folke var på inget sätt någon sport-nörd, men blev inbiten golfspelare på äldre dagar.”

BERÄTTAT AV

WERNER SCHAFFER,

SOF-MEDLEM SEDAN 1986.

KOM IHÅG ÅRSMÖTET 7 APRIL!

Ärenden vid årsmötet 2022

Vid årsmötet ska följande behandlas och protokollföras:

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet.
2. Fastställande av röstlängd för mötet.
3. Val av två protokolljusterare att tillsammans med mötesordföranden justera protokollet och tillika vara rösträknare.
4. Fråga om mötet har utlysts på rätt sätt.
5. Fastställande av föredragningslista med anmälan av eventuella övriga frågor.
6. Styrelsens verksamhetsberättelse med årsredovisning/årsbokslut för det senaste verksamhets-/räkenskapsåret.
7. Revisorernas berättelse över styrelsens förvaltning under det senaste verksamhets-/räkenskapsåret.
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för den tid revisionen avser.
9. Fastställande av verksamhetsplan samt behandling av ekonomisk plan för kommande verksamhets-/räkenskapsår.
10. Fastställande av medlemsavgifter.
11. Behandling av styrelsens förslag och i rätt tid inkomna motioner.
12. Val av:
 - a) föreningens ordförande för en tid av ett år;
 - b) tre (3) övriga ledamöter i styrelsen för en tid av två år;
 - c) en (1) revisor jämte suppleant (ersättare) för en tid av två år. I detta val får inte styrelsens ledamöter delta;
 - d) tre (3) ledamöter i valberedningen för en tid av ett år, av vilka en ska utses till ordförande.
13. Eventuella övriga frågor som anmälts under punkt 5. Beslut i fråga av större ekonomisk eller annan avgörande betydelse för föreningen eller medlemmarna får inte fattas om den inte varit med i kallelsen till mötet.
14. Informationer

Årsredovisning

Sveriges Olympiahistoriska Förening

verksamhetsåret 2021

Styrelsen i Sveriges Olympiahistoriska Förening, SOF bestod under verksamhetsåret 2021 av följande personer:

Ordförande:

Håkan Sundström omvald vid årsmötet 2021 för en tid av ett år

Ledamöter:

Py Börjeson omvald vid årsmötet 2021 för en tid av ett år
 Anders Engström nyvald vid årsmötet 2021 för en tid av ett år
 Sten Feldreich omvald vid årsmötet 2021 för en tid av ett år
 Birger Fält omvald vid årsmötet 2021 för en tid av två år
 Göran Löwgren nyvald vid årsmötet 2021 för en tid av två år
 Mats Taxén omvald vid årsmötet 2021 för en tid av två år

Revisorer:

Anders Johrén omvald vid årsmötet 2021 på ett år
 Thord Eric Nilsson omvald vid årsmötet 2021 på två år
 Tord Källström (suppleant) nyvald vid årsmötet 2021 på två år
 Jupp Ripfel (suppleant) omvald vid årsmötet 2021 på ett år

Valberedning:

Örjan Westberg ordförande omvald vid årsmötet 2021
 Tomas Larsson omvald vid årsmötet 2021
 Leif Thunman nyvald vid årsmötet 2021

Endast digitala medlemsmöten på grund av coronapandemin

På grund av coronapandemin under 2021 kunde tyvärr inga fysiska medlemsmöten hållas.

För första gången i SOF:s historia arrangerades årsmötet digitalt torsdagen den 2 april med totalt 21 medlemmar på hemmaplan vid sina datorer. Årsmötet leddes av Ingemar Josefsson.

Eftersom inget årsmöte kunde hållas under 2020 behandlades vid årsmötet 2021 årsredovisningarna för både 2019 och 2020.

Styrelsen hade hoppats att den traditionella höstträffen skulle kunna arrangeras som fysiskt möte men även den blev i form av ett digitalt möte torsdagen den 9 december i samarbete med SOK och dess förening Sveriges Olympier.

Styrelsen lyckades dock genomföra några traditionella styrelsemöten sedan ledamöterna fått sina erforderliga vaccinerings.

Olympiahistoriska Vänner, OHV

Styrelsen utsåg vid sitt möte i juni Anders Engström och Göran Löwgren till SOF:s representanter i OHV, Olympiahistoriska Vänner, samarbetsprojektet med Sveriges Olympiska Kommitté.

SOK har representerats av Peter Reinebo och Per Palmström.

Under sommaren och hösten 2021 har gruppen haft sex sammanträden. Kontakt har tagits med Sveriges Centralförening för Idrottens främjande för att under 2022 utöka gruppen och härtill har SCIF gett ett positivt svar.

Målgruppen för OHV är definierad till sammanslutningen Sveriges olympier och olympiahistoriskt intresserade (medlemmar i SOF och SCIF). Centrala ämnen som behandlats har gällt olympisk forskning och idrottshistoriska museer. Direkt kopplat till SOF:s verksamhet har det handlat om digitalisering av tidigare årgångar av SOF-Bulletinen, en säkrad utgivning av en tryckt SOF-Bulletinen och anordnande av träffar med olympiska ämnen.

Den 9 december hölls en första digital OS-träff i OHV:s regi på temat ”Gyllene ögonblick”. Pernilla Wiberg och Jonas Bergqvist stod för värdskapet och övriga medverkande var Eva Lund (curling) Nicklas Lidström (ishockey) Tomas Gustafson (skridsko) och Marit Sundin (sit-ski). Dessutom gav SOK:s verksamhetschef Peter Reinebo en lägesrapport inför kommande OS i Peking.

Digitaliseringen av tidigare årgångar av SOF-Bulletinen påbörjades vid årsskiftet och sköts praktiskt av Jan Ternhag, som ombesörjt tidigare digitaliseringar av liknande produkter.

På agendan finns även planer på en studieresa till Olympiska museet i Lausanne.

SOF:s bibliotek

Sedan försommaren 2015 disponerar SOF en lokal på femte våningen i Klocktornet, Olympiastadion för sitt bibliotek. Arbetet med att färdigställa lokalen till ett funktionellt bibliotek fortsatte under verksamhetsåret under ledning av Göran Löwgren.

Samlingen har under det gångna verksamhetsåret tillförts bidrag från avgående idrottshistorikern på GIH, Leif Yttergren. Från en lagerrensning hos SOK har det sparats ett antal olympiska ansökningar från de tillfällen då Sverige försökt få OS. SOF-medlemmen Lars Wahlström har skänkt ett collage med OS-affischer som numera pryder en vägg i biblioteket.

Vid en inventering av gamla SOF-bulletiner visade det sig att det saknades åtta nummer: 1986/3, 2008/3, 2009/1, 2010/3, 2012/1, 2013/2,3,4.

Sedan 2017 samarbetar SOF med Sveriges Fotbollshistoriker och Statistiker, SFS, som hyr en tredjedel av biblioteket för delar av sin boksamling.

SOF- Bulletinen

Vårt medlemsorgan SOF-Bulletinen kom som vanligt ut med fyra nummer. Nr 1 2021, som var ett årsmötesnummer, innehöll 56 sidor. Nr 2 innehöll 48 sidor medan nr 3 och 4 var på 40 sidor var.

Redaktör och ansvarig utgivare är sedan 2016 Sten Feldreich. I redaktionen ingår också Pär Lodin (layout) och Göran Löwgren. Andra medarbetare har varit Hans Brattberg, Mats Taxén, Frank Östergren, My Dalenbäck, Thord Eric Nilsson, Janne Andeen, Birger Fält samt Tommy Wahlsten och Carl-Johan Johansson med den ”Olympiska Familjen”.

SOHoF

Projektet ”SOHOF, Sveriges Olympiska Hall of Fame” har varit vilande under verksamhetsåret i väntan på ett officiellt beslut i SOK:s styrelse om engagemang i projektet.

Medlemmar

Vid 2021 års slut var antalet medlemmar i SOF 484 att jämföra med 474 vid motsvarande tid 2020.

Styrelsen genomförde under året olika metoder för att befrämja medlemsvärvning, till exempel:

- * Hemsida och sociala medier:

Som en egen avdelning på SOK:s hemsida har SOF information om föreningen. (<https://sok.se/sok-och-den-olympiska-rorelsen/sveriges-olympiska-komite/samarbetsorganisationer/samarbeten/sveriges-olympiahistoriker.html>)

- * Facebook, där föreningens medlemmar har möjlighet att dryfta idrottshistoriska ämnen. Sidan vänder sig till föreningens medlemmar, men är även öppen för andra. Facebookgruppen hade vid verksamhetsårets slut 590 medlemmar.

- * Samarbete med lokala idrottshistoriska föreningar

- * Sportboksdagen i Stockholm

- * Medlemskampanj med erbjudande om medlemskap

SOF:s ekonomi

redovisade ett underskott på 3 161 kr jämfört med ett överskott på 5 129 kr förra verksamhetsåret.

Orsaken till underskottet var främst höjda distributionskostnader för SOF-Bulletinen.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

INTÄKTER	2021	2020
Medlemsavgifter	107 950	107 210
Annonser/bidrag	10 000	30 000
Hysesintäkter	5 000	5 000
Övriga intäkter not 2	0	0
SUMMA INTÄKTER	122 950	142 210
KOSTNADER		
SOF Bulletinen not 1	100 542	109 774
Hyra biblioteket	16 585	16 552
Porto övrigt	5 435	5 731
Möteskostnader m.m. not 2	0	0
Pg-avgifter	1 454	1 456
Resor	0	0
Kontorsmateriel	1 398	1 228
Priser/gåvor	410	0
Biblioteket	0	0
Styrelsen	288	1 790
Övriga kostnader	0	550
SUMMA KOSTNADER	126 111	137 081
Årets överskott/förlust	- 3 161	+ 5 129

Not 1

Redaktion kostnad 15 000, tryckning kostnad 62 170, distribution kostnad 23 372 = 100 542 kr.

Not 2

Vårmöte/årsmöte, inställt på grund av covid. Intäkt 0, kostnad 0, höstmöte, inställt på grund av covid. intäkt 0, kostnad 0 = +/-0

Balansräkning

TILLGÅNGAR	2021	2020
Plusgiro	55 985	46 469
Företald kanslihyra	4 266	-
Upplupna medlemsavgifter	2 500	1 000
SUMMA TILLGÅNGAR	62 751	47 469
EGET KAPITAL		
Balanserat kapital	19 339	14 210
Årets resultat	-3 162	5 129
SUMMA EGET KAPITAL	16 177	19 339
SKULDER		
Förutbetalda medlemsavgifter	2 000	500
Leverantörsskulder	44 574	27 630
SUMMA SKULDER	46 574	28 130
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	62 751	47 469

Stockholm i februari 2022

Styrelsen i Sveriges Olympiahistoriska Förening

Håkan Sundström, *ordförande*

Py Börjeson, *sekreterare/ vice ordförande*

Sten Feldreich, *redaktör SOF-Bulletinen*

Birger Fält, *kassör/medlemsansvarig*

Anders Engström, *ledamot*

Mats Taxén, *klubbmästare*

Göran Löwgren, *biblioteksansvarig*

Förslag till verksamhetsplan 2022

Styrelsen föreslår årsmötet att vi arbetar med verksamhet som att:

Tillsammans med Sveriges Olympiska Kommitté, Sveriges Olympier och Centralföreningen för Idrottens Främjande utveckla projektet ”Olympiahistoriska Vänner”. Målsättningen är att överföra delar av SOF:s nuvarande verksamhet till ett utskott inom SOK. (Det gäller SOF-Bulletinen, digitalisering, anordnande av OS-event samt utvecklingen av hemsidan. Därtill områden där SOF kan bidra olympiahistorisk sakkunskap.)

Medlemsmöten arrangeras en gång på våren i samband med årsmötet samt tillsammans med OHV en gång på hösten, en träff som också är öppen för andra idrottshistoriska organisationer. Mötena kan arrangeras digitalt. Under verksamhetsåret kommer även 2-4 digitala OS-träffar att anordnas genom OHV.

SOF-Bulletinen utkommer med fyra nummer med intressanta artiklar, nyheter och Olympiska Familjen. En digital version kommer att ges ut till medlemmar i Sveriges olympier samt erbjudas medlemmar i SCIF. För större delen av finansieringen står SOK genom OHV.

Digitaliseringen av tidigare årgångar av SOF-Bulletinen slutförs och hoppas kunna vara tillgängligt för medlemmar under det kommande året. För finansieringen står SOK genom OHV.

SOF fortsätter att utveckla sitt bibliotek i Olympisk miljö i Olympiastadion.
Samarbetet med SOK fortsätter med tillgång till en hemsida under SOK:s paraply.
Utvecklingen av föreningens sida på Facebook fortsätter
Arbetet med medlemsvärvning fortsätter.

BUDGET 2022

	Utfall	2021
Intäkter (2022)		Intäkter
Medlemsavgifter (430 st x 250)	107 500	107 950
Annonser/Bidrag	10 000	10 000
Hysesintäkter	6 000	5 000
Extern finansiär	178 000	0
S:a intäkter	301 500	122 950
Kostnader (2022)		Kostnader
SOF-Bulletinen	178 000	100 542
Hyra lokal	17 000	16 585
Porto, övrigt	6 000	5 435
Möteskostnader m.m.	1 000	0
Pg-avgifter	1 500	1 454
Resor	1 000	0
Kontorsmaterial	2 000	1 398
Priser/gåvor	1 000	410
Biblioteket	2 000	0
Styrelsen	2 000	288
Övriga kostnader	1 000	0
S:a kostnader	212 500	126 111
Budgeterat över/underskott	89 000	-3 161

Posttidning

Returadress:

BPORTO
BETALT*SOF c/o Håkan Sundström
Selmedalsvägen 72 lgh 1304
129 37 Hägersten*

Träffa Torgny och Dagge

Radiosportens Dag Malmqvist och skidlegendaren Torgny Mogren gästar årsmötet 7 april.

Välkommen till SOF:s årsmöte torsdag 7 april kl 18.00 på restaurang Gröne Jägaren, Götgatan 64 i Stockholm.

Mötet inleds med middag följt av ett samtal kring hur sprinten blev en del av skidsporten och annat från OS på skidor med Radiosportens Dag Malmqvist och Torgny Mogren.

Därefter årsmöte. Middagen består av oxfilépasta med mineralvatten/läsk och kaffe. Den kostar 200 kr. Den som vill kan också beställa öl, vin och dessert.

Anmälan till årsmötet görs till **Mats Taxén, 070/358 28 06** eller mats.taxen@telia.com. Betalning i förväg med Swish till **070/575 74 23 (Birger Fält)** eller till SOF:s plusgironummer **54 14 10-7**. Märk inbetalningen med ditt namn och "Årsmöte 2022".

OBS – Anmälan senast 31 mars.

Alla årsmöteshandlingar finns i detta nummer av SOF-bulletinen.

VÄL MÖTT!

Styrelsen